

505
Пралетарыі ўсіх краёў, злучайцеся.

БЕЛАРУСКАЯ РАБОТНІЦА І СЯЛЯНКА



№ 15
ЖНІВЕНЬ
1929 г.

У барацьбе за сацыялістычнае будаўніцтва юныя ленінцы заўсёды гатовы.



Тав. Баркан—работніца хлебазаводу—зарабляе 44 руб. у месяц, а на 3-ю пазыку падпісалася на 150 руб.

Даеш 3-й заем.

Горячий отклик встретило среди рабочих и работниц хлебозавода предложение ленинградцев о выпуске 3 займа индустриализации. 75 человек предварительно подписались на 3-й заем ин-

НАШ АДКАЗ

У адказ на наглы выклік міжнароднай контррэвалюцый работніцы і працоўныя сялянкі нашыраць падпіску на 3-ю пазыку індустрыялізацыі.

дустриализации на сумму 8.000 р., это только за первые два дня, а потом подписка продолжалась еще успешнее.

А работница бараночного цеха тов. Баркан, получая 44 руб. в месяц, подписалась на 150 р.

Но в семье не без урода. Например работница того-же цеха тов. Слижук о займе вот какие словечки выпалила: „На кой чорт мне ваши займы“. Первый заем она продала, на второй совсем не подписалась, а третий—„Ну его к черту“.



Тав. Баранбаум — работніца падсобных прадпрыемстваў—зарабляе 38 руб. у месяц, а на пазыку падпісалася на 100 руб.

Есть еще и такие работницы, которые получают 90—100 руб. в месяц, а подписались только на 25—50 р.

Все-же на заем подписались 20 работниц.

Позор таким работницам как Слижук.

Минск.

Хлебазавод М. Берман.

ЗАПЫТАНЬНІ І АДКАЗЫ.

1. Як захаваць хатнія цвяты ад шкоднікаў, калі на ствале і лістох абкручваецца нейкая белая павуціна, а пад ёй жоўценькія вошкі, ад іх гэты цвет паступова высыхае; таксама ў вазонах водзяцца мурашкі, якія падтачваюць карэньні, як іх зьнішчыць?

Адказ. Белае павуцінне і белаватыя ці зеленаватыя мошкі, зьяўляючыся на комнатных расьлінах, можна зьнішчаць мыльнай вадой, якая гатуецца так: на адно вядро вады (20 кілёгр.) бярэцца 200 грам мыла; спачатку мыла рэжучь на дробныя кавалачкі, распускаюць яго ў 2—3 квартах нагрэтай вады, потым даліваюць астатнюю ваду, узбіваюць яе венікам 5—8 хвілін. Згатаванай мыльнай вадой абмываюць усё лісьце і ствалы расьлін. Мыла можна браць звычайнае, якое ўжываецца для сыціркі бялізны, але лепш карыстацца жытнім зялёным мылам, якое прадаецца ў аптэках.

2. Чым зьнішчыць, калі ў садок, на маладых пабеггах яблыні, смародзіны і іншых дрэў, а таксама маліны, заводзіцца нейкая зялёная „тля“ (вошкі), іх вельмі шмат, яны закручваюць ліству і дрэва гэтае перастае расьці. Калі пачнеш іх душыць, дрэва таксама псуецца, а цераз дзень два гэтая „тля“ ужо ў іншым месцы?

Адказ. Зялёная тля на пладавых дрэвах і ягадных расьлінах зьнішчаецца керасінавай эмульсіяй: на вядро вады (20 кілёграм) бяруць 100 грам звычайнага альбо жыдкага зялёнага мыла і 400 грам керасіну; спачатку награвваюць на агні чвартку вядра вады, потым распускаюць у ёй мыла, зноў падагравваюць, падаграўшы зьнімаюць з агня і ўліваюць керасін, ставяць зноў на агонь і хвілін

15—20 жызку ўзьбіваюць венікам. Згатаванай так эмульсіяй апрыскваюць расьліны, альбо амаківаюць у ёй кончыкі расьлін, на якіх сядзіць тля. Гатаваць эмульсію лепш на дварэ і заўсёды трэба гатовіць такую колькасць, якую можна выкарыстаць у адзін дзень. Бо калі эмульсія пастаіць праз ноч, дык керасін аддзеліцца ад вады, усплые на верх і такая эмульсія не гадзіцца.

3. Якая ёсьць рада ад мурашак, якія зьядаюць почкі яблынь і падтачваюць іх карэньні, а таксама карэньні смародзіны і іншых дрэў?

Адказ. Адказаць на трэцяе запытаньне, адносна барацьбы з мурашкамі, зьядаючымі почкі яблынь і падтачваючымі іх карэньні цяжка, бо мурашак, шкодзячых дрэвам, маецца шмат і супроць кожнага віду ёсьць розныя рацэпты. Дайце кароткае апісаньне шкодніка, як ён выглядаць, калі пачынае шкодзіць, тады можна будзе адказаць.

Інспэктар па садоўніцтву Хабенка.

4. Ці мае права Стражаса плаціць грошы на роды ў тым выпадку, калі дзіця нарадзілася за месяц да выданьня новага закону?

Адказ. Паводле пастановы Саюзнага Савету Сацыяльнага Страхаваньня ад 21 сакавіка 1929 г., калі дзіця нарадзілася ў маі 1929 г., новы закон ужываецца цалком і дапамога выдаецца па новым стаўкам.

Калі-ж дзіця нарадзілася да 1 красавіка, дык дапамога выдаецца па ранейшым стаўкам за час да 1 красавіка 1929 г.

Старшы Інспэктар па Апэрац. Справах Амстэрдам.

БЕЛАРУСКАЯ РАБОТНИЦА : СЯЛЯНКА

Адрас рэдакцыі:
Менск, Савецкая вул., № 45.
Тэлефон № 243.

ОРГАН АДЗЕЛУ РАБОТНИЦАІ СЯЛЯНКА
ЦЭНТРАЛЬНАГА КАМІТЭТУ
КОМУНІСТ. ПАРТЫІ (бальш.) БЕЛАРУСІ

УМОВЫ ПАДПІСКІ:
На 1 месяц . . . 15 кап.
" 3 " . . . 45 "
" 6 " . . . 90 "
На год . . . 1 р. 80 "

№ 15 (64)

Жнівень 1929 г.

№ 15 (64)

Мобилизуйтесь на выполнение решений ЦК.

(Статья Завженотделом ЦК ВКП т. Артюхиной).

Решения Центрального Комитета партии возлагают большую ответственность на передовые кадры пролетарок по классовому воспитанию как новых слоев работниц, так и широких женских трудящихся масс.

Проведение пятилетнего плана народного хозяйства в большей степени будет зависеть не только от поголовного участия в его проведении производственных работниц, но и от того, насколько хорошо сумеют работницы, как авангард, подготовить и разъяснить этот план всем женским трудящимся массам.

Во все годы Октябрьской революции работницы Ленинграда, Москвы, Урала, Иванова, Твери, Нижнего и других крупных центров не только сами шли в авангарде, но и вели за собою остальные слои женской трудящейся массы.

Вот и сейчас перед каждой работницей стоит практическая задача не только самой проводить пятилетку, но и всех трудящихся женщин увлечь за собою. В первую очередь, надо привлечь работниц мелких предприятий и жен рабочих. Не надо смущаться тем, что жена рабочего сама не работает на предприятии. Надо помнить как велико ее влияние на рабочего. Если мы сумеем заинтересовать жену рабочего пятилеткой, она употребит свое влияние на то, чтобы на производстве было меньше брака, прогулов, пьянства.

Жена рабочего сумеет приложить свои руки и к кооперативной, бытовой, культурной пятилетке.

Отмечая большую ответственность, которая лежит на работнице по распространению влияния пролетарок на остальные слои трудящихся, а также рост активности работниц и рост их классового самосознания, ЦК предложил вести упорную работу по большему вовлечению женского труда в промышленность.

Социалистическая реконструкция всего народного хозяйства обеспечивает расширение женского труда в производстве без особого ущерба для пролетарской матери.

ЦК указал, куда и в какие отрасли промышленности надо вовлекать женщин, „обеспечивая неуклонный рост количества женщин во всех звеньях по подготовке квалифицированной рабочей силы“ (ФЗУ, ЦИТ, вечерние курсы, ВТУЗ'ы).

Каждая работница должна знать, что ЦК требует увеличения женского труда „в тяжелой промышленности“, особенно в механических и машиностроительных цехах, а также в тех отраслях промышленности, где женский труд мало применяется.

Кроме вовлечения женщин в тяжелую промышленность, надо решительно, по революционному, добиваться увеличения числа работниц в швейной, бумажной, пищевкусовой, текстильной и химической промышленности.

В этих отраслях промышленности надо до-

биваться увеличения на 25—30 процентов против того, что мы имеем сейчас.

Надо твердо добиваться того, чтобы в торговых аппаратах, особенно в кооперативных, в советском аппарате, на транспорте (как, например, кондуктора, вожатые, шофера и проч.), работало больше женщин, чем сейчас. Это наиболее легкие отрасли труда. Их на 90 проц. можно заполнить женским трудом.

Работницы должны знать также основные принципы применения женского труда. Они сводятся к тому, чтобы дать такую работу женщинам, которая позволяла бы выполнять функции материнства. Поэтому в своем решении ЦК категорически запрещает применение женского труда на подземных работах.



Совхозницы ликвидируют свою неграмотность.

Новым и важнейшим мероприятием в резолюции ЦК является предложение Наркомздравам, Наркомпросам, Профсоюзам и Кооперации об организации бытовых учреждений, которые обслуживали бы детей рабочих не только во время их работы на фабрике, но и во время их общественной работы и учебы.

Теперь, после решения ЦК, работники должны потребовать от указанных организаций, чтобы они немедленно приступили к организации таких учреждений.

Следующей задачей работники должна быть проверка, которую можно провести через профсоюзные, делегатские собрания или же фабриком как проводится решение Совнаркома от 4-го апреля 1928 г. об отчислении $\frac{1}{4}$ проц. из фонда зарплаты и от 5 до 10 проц. из фонда улучшения быта рабочих на ясли.

Есть сведения, что это отчисление проводится плохо, поэтому так медленно растут наши ясли. Этот контроль надо навести. Кроме того, ЦК поручил разработать вопрос о том, чтобы отчисления $\frac{1}{4}$ проц. зарплаты и 5-10 проц. из фонда быта было произведено со всей промышленности, вне зависимости от числа рабочих. До сих пор же отчисляли только те предприятия, где работает много женщин.

Надо, чтобы работники на собраниях по отчетам заводоуправлений и трестов, а также на заседаниях горсоветов решительно ставили вопрос об ускорении разработки этого закона.

У нас очень плохо также обстоит дело с ростом детских садов. Очень мало на них отпускается средств по бюджетам. Вот ЦК партии и предлагает обсудить вопрос о возможности отчисления определенного процента из фонда быта на детские сады. Без соответствующей помощи рабочих это дело не пойдет.

Надо нажать на профсоюзы, доказать им, что надо побольше заботиться о детских садах.

Требуется помощь и инициатива рабочих и особенно делегатов на то, чтобы кооперация, потребительская и жилищная, в большем размере отчисляли из своих оборотов и прибылей средства на детские учреждения и прачечные.

Надо в большей мере, чем до сих пор, привлечь внимание рабочих и рабочих к жизни бытовых учреждений. Надо окружить их кольцом общественного внимания, всемерно заботясь об улучшении постановки в них дела и об удешевлении их стоимости.

Несмотря на неоднократные наши призывы к работницам помочь нам снизить содержание одного ребенка в яслях, у нас продолжают оставаться такие цены как 45—50 р. (Тверь)—стоимость содержания одного ребенка в месяц. Эта цифра совершенно непосильна для нашего, еще бедного государства.

При такой стоимости мы не можем широко развить сеть детских яслей. И тут нужна помощь рабочих. Надо на ближайшем заседании совета или секции здравоохранения потребовать обязательного снижения стоимости содержания детей.

Выполняя решение ЦК, улучшим быт рабочих!

Усебеларускаму зьлёту юных піонэраў працоўныя жанчыны шлюць гарачае прывітаньне.
Няхай жыве камуністычнае выхаваньне трэцяга пакаленьня!



Детская площадка, организованная кооперацией для пайщиков.

Проверка выполнения сацьялі-
стычных дагавароў павінна стаць
асноўным мэтам
даляйшай работы прадпрыем-
стваў.



Зьніжэньне са-
бекошту — ас-
наўная чарго-
вая задача,
важнейшы этап
сацьялістычна-
га спаборніц-
тва.

Социалистическое соревнование

Соревнование масс.

Заволновалась армия трудящихся. Заговорили фабрики, заводы...

Вызывают друг друга на соревнование. Вызовы настойчивые. Это не вызов: „Кто кого победит“. Победить должны все предприятия, коммуны, совхозы, колхозы... Победить должно социалистическое государство свою техническую отсталость, победить должна социалистическая реконструкция народного хозяйства.

Это соревнование: кто больше и лучше сделает для скорейшей победы социализма в СССР. Это состязание как лучше и скорее изжить наши недостатки.

Лозунг коммунистической партии подхвачен миллионами рабочих и работников всего Союза.

Рабочие и работники Белоруссии не дремлют. Масса предприятий получили вызовы из других районов, сами вызывают, улучшают качество, поднимают производительность труда.

На некоторых предприятиях начало соревнованию положили комсомольские бригады (стеклозавод „Пролетарий“—г. Минск).

Керченский завод (Украина) вызвал на социалистическое соревнование стеклозавод „Пролетарий“.

Вызов принят.

Договор широко обсудили по всем цехам. Постановили: „Сократить брак до полпроцента, увеличить выработку, не опаздывать на работу, не бросать работу раньше времени, объявить борьбу прогулам, пьянству, ругани. Практикуются единые вызовы рабочих и работников друг друга за одним столом.“

В результате бой посуды снизился с 4-х до 2,19 проц.

Передовая часть рабочих и работников втянута в соревнование. Не вовлечен технический персонал. Не вступили в соревнование еще все цеха завода. Слабо освещается работа по соревнованию в стенгазете. Не вывешиваются сводки по цехам. Мешает нехватка сырья, изношенность ванны. Администрация завода принимает активное участие в ходе соревнования и при пуске завода после ремонта эти недостатки будут изжиты.

Не отстают и предприятия, где преобладает женский труд. Не отстают, значит, работницы.

Чулочная фабрика (Витебск)—первая вызвала на социалистическое соревнование фабрику „Двина“, очковую и фабрику им. „1-е Мая“.

Витебские чулочницы много сделали для организации своей фабрики. Старые работницы ее еще помнят небольшой, со скрипучими фланговыми машинками, которые большинство из работниц ходили реквизиовать у бывших хозяев.

Теперь место старых машинок заняли стандартные заграничные машины. Возвысились новые корпуса. Выросла новая фабрика, оборудованная по последнему слову техники. Выпускается товар хорошего качества. Витебские чулки в почете у всех работниц. Витебские чулочницы не только вызвали других, они сами показывают пример воодушевленного пролетарского энтузиазма. Подняли производительность труда на 4 с половиною проц.

Чулочницы соревнуются и по отдельным сменам. И тут результаты есть. Стараются перещеголять друг друга.

В смене Ковалевской угар уменьшился на 1,80%, у Мочаловой — на 0,99 проц., у Дорфан — на 0,96 проц. Уменьшены прогулы на 38 единиц на одной смене. Опоздания на работу сейчас доходят от одного до трех случаев.

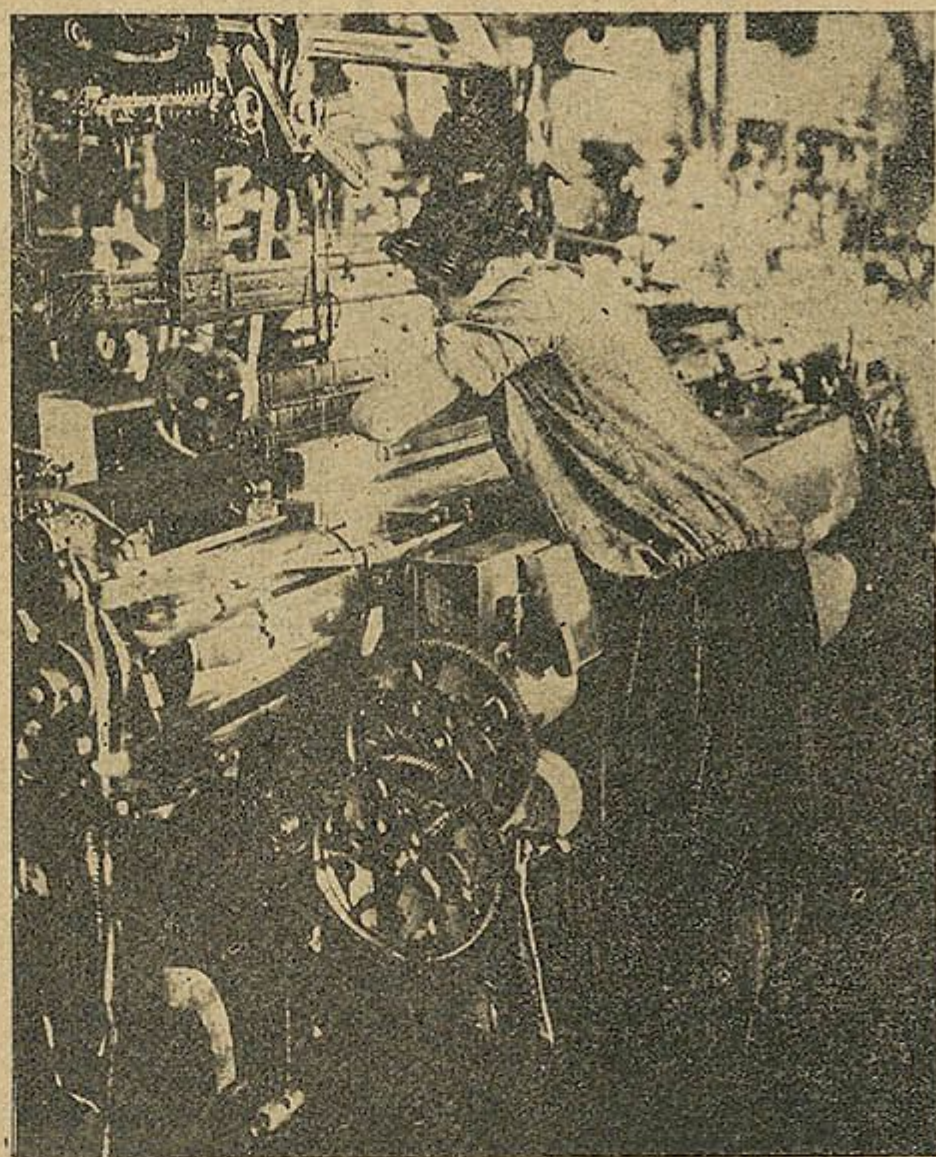
Нужно углубить работу по социалистическому соревнованию, захватить всю массу работниц, больше освещать достижения по цехам, в стенгазетах по предприятиям.

Слабее еще раскачалась „Двина“. Но и там за апрель месяц есть повышение производительности труда на 4,4 проц., уменьшение прогулов по уважительным причинам на 9,04 проц., по неуважительным—на 56,35 проц. Но большим недостатком является за это же время перерасход топлива на 12,05 проц. и повышение процента угара.

Очковницы уменьшили прогулы с 1 проц. до 0,36 проц. (больше чем на половину), повысили выработку на 5,92 проц. Это первые успехи и далеко недостаточные.

Социалистическое соревнование должно шире и глубже охватить всех трудящихся. Нужно, чтобы задачи социалистического соревнования уяснили себе жены рабочих. Они могут и должны помочь в очень многом: в борьбе за трезвый быт, против ругани, и т. д. Пьяный рабочий—плохой производитель. Социалистическое соревнование это не кампания, а повседневная работа.

Витебские чулочницы сделали славный почин и первые вступили в социалистическое соревнование, вызвав „Двину“, очковниц, и фабрику им. „1-е Мая“.



Участница конкурса на лучшего производственника.

Пишите, как вы на это откликнулись, что вы сделали?

Чулочки! Как у вас идет дальнейшее развертывание социалистического соревнования? Не падает ли начатая с успехом работа? Что мешает? Как вы вовлекли в социалистическое соревнование ваши подшефные деревни? Чем вы им помогли?

Рабочие стеклозавода „Пролетарий“ организовали воскресник для подшефного сельсовета, собрали 200 рублей и послали в деревню несколько рабочих для починки сельскохозяйственных машин.

Но ничего не сделали для вовлечения подшефной деревни в социалистическое соревнование по поднятию сельского хозяйства, коллективизации.

Шире развернем фронт социалистического соревнования. Поможем крестьянской бедноте через кооперацию и коллективизацию улучшить сельское хозяйство. Организуем ее для борьбы с кулацкой кабалой.

Б. Дворецкая.



Для трудящихся женщин Германии за аборт—тюрьма, для богатых—прекрасно оборудованные больницы.

В Германии ежегодно производится около миллиона абортов. 50 тысяч женщин умирает от последствий аборта. 50% женских болезней происходят от неудачных абортов.

Бедные женщины, вынужденные из-за квартирных условий, многочисленности семейства или безработицы прервать беременность, обращаются к знахаркам.

§ 218 германского законодательства строго карает тех женщин, которые производят себе аборт, и тех, кто в затруднительных случаях приходит им на помощь. Но этот запрет не уменьшает число абортов, а только увеличивает смертность от абортов, произведенных в грязном помещении, немытой, неумелой рукой. Бедные труженицы умирают, истекая кровью или отбывают тяжелые наказания за аборт. А в Вестене,—аристократической части Берлина,—существует прекрасно оборудованная женская клиника, но для того, чтобы попасть туда, нужно уплатить 150 руб.

Бедная женщина, которая таких денег не имеет, в отчаянии обращается к врачу и слышит всегда один ответ: „Ничего не поделаешь, вам придется выносить ребенка“.

Наша организация пролетарских женщин,—Красный Союз Фронтовичек Германии,—проводит кам-

панию за отмену § 218. С этой целью мы собираем подписи для представления в рейхстаг.

Для получения подписей мы, члены Союза, ходим с подписными листами по частным квартирам. Мы посещаем только квартиры, которые находятся во дворах. На парадных лестницах у нас мало надежды на успех.

Стучимся в первую дверь. За дверью слышны шаги. К цепочке кто-то подходит, осторожно приоткрывает дверь. Перед нами изможденная женщина. Вступаем в разговор. Жалуется она на бедность, обилие детей. У сестры муж пьяница, бьет ее. Последние роды у сестры были очень тяжелые.

После некоторого колебания, разговарившая мамаша многочисленного семейства, удовлетворенная заверением, что это ничего не стоит, прислонившись к косяку, подписывается на листе за отмену параграфа 218. Она довольна тем, что представился случай поболтать, сделать благое дело и покупает у нас журнал „Фраунфахт“.

Так мы ходим по несколько часов в день из квартиры в квартиру, из дома в дом. Из единичных подписей вырастают сотни и тысячи.

Суламит Ольберг.

Пролетарки Берлина, Гамбурга, Парижа готовы направить оружие против угнетателей на защиту СССР. — Мы не будем поставлять патроны и снаряды для империалистической бойни. Мы не допустим нападения на советский союз. Мы готовы бороться за советский строй во всем мире,—заявили работницы запада 1-го августа.

У КАМУНЕ



(Камуна „Чырвоны Сьцяг“, Койданаўскі раён).

Зьмейкай серабрыцца празрыстая Уса; шумуе, хвалюецца вадзяны вал ля каменнага млыну. Рокатам гульлівым гімны працы складае.

Зяленыя раскідзістыя прысады, калматыя мадрыны і сярод зеляніны прасторны, крыху зьлінялы, дом з бальконам, наўкола раскідана яшчэ некалькі будынкаў, у адным з іх—ясьлі.

Сьветлыя прытульныя пакоі, чыста прыбраныя пасьцелькі, а насупроць, на сьвежым паветры, малыя камунёнкi, з апэтытам уплятаюць малочную лапшу. Камунары на рабоце. Малая дзетвара таксама не адстае ад дарослых, вось на сярэдзіне двара, дзе прывабныя спляценні бэзу, клёнаў і ліп ствараюць жывую альтанку,—яны старанна расчышчаюць пляцоўку:

— Юзiк да ты ня гэтак,—вось як трэба,—вучыць чарнявая дзяўчынка свайго суседа.

У пакоях, дзе калісьці пан самаздаволена цешыўся прыбыткам здабытым ад эксплёатацыі парабкаў і сялян, сёння дружная сям'я камунараў стварае сапраўдную ячэйку нашай будучыні:

Вось які там распарадак на сёнешні дзень. Ля ганку рукамойнік, далей кухня і побач сталовая—светлая, прасторная. На сталах, пакрытых белай цыратай, кожнаму асобны прыбор—талерка, лыжка, відэлак. Сытны здаровы абед.

І мімаволі ўспаміналася суседняя вёска, дзе ў аднэй бядняцкай хаце ля бруднага пакошанага стала сядзела сям'я з дзесяці чалавек; яны таксама палуднавалі, спрытна чорпалі лыжкамі мутную зацірку з вялізарнае місы.

Адно дзяцянё жадна зазірнула ў місу і, працягнуўшы закарэзную ручонку, выцягнула адтуль костку. Змораная маці з злосьцю стукнула яго лыжкаю па ільняной галавёнцы. Горкія сьлёзы....

А побач у камуне—прытульная сталовая, дзе палуднуюць і адпачываюць маткі, сад і ясьлі з сытымі дагледжанымі дзецьмі.

Крыху гісторыі.

Камуна „Чырвоны Сьцяг“ арганізавалася ў 1921 г., вось што апавядае аб яе ўтварэньні Зоська Верамейчык—70-цігадовая дэлегатка камуны:

— Уехалі мы бежанцамі з Гродзенскай губэрні. Вядома, з дзяцьмі малымі цяжка было; невялічкую маёмасьць мелі, ды і тое ўсё па дарозе прадаць ды зьмяняць на хлеб прыйшлося.

Даехалі так аж да Калускай губэрні, але ці-ж пражыць селяніну бяз зямлі?

Перш вайною так-сяк перабіваліся, батрачыць па багаццях прыходзілася; а пасля рэвалюцыі, кажа сын: „На якое ліха пакутваць гэтак, едзьма зямлю шукаць!“

От і паехаў пад гэтыя краі. Пасьля прапісвае, што там і рака і лес ёсьцека, што яшчэ людзі знайшліся з нашай стараны і ў панскім маёнтку камунію мяркуюць арганізаваць.

Ня было нам як доўга раздумвацца, усё роўна без зямлі прападаць прыходзілася.

Так і прыехалі...

Маёнтка нам далі. Далучыліся мы да амэрыканцаў, тых, што пры цары з Гродзенскай губэрні ў Амэрыку павыяжджалі, а цяперака зноў у свой край зьвярнуліся.

Пуста ў маёнтку было: печы разбураны, вокны павыбіты, засталася там некалькі панскіх батракоў, дык тыя хлеба сьпячы не дадуць, да сваёй халупкі блізка не падпусьцяць.

Вось так і туляліся мы, пад страхом кісялі з ягад варылі.

Пасьля разжывацца пачалі. З кожным годам лепшала гаспадарка, а зараз самі бачыце: жыта, як гай парасло, ярына таксама не адстае, агародніна сэрца цешыць.

Зараз камуна мае 240 дзесяцін зямлі, трактар і іншыя сельска-гаспадарчыя машыны. Жывуць і працуюць камунары дружна. Работаюць не абмяжываны лік гадзін—колькі прыдзецца, але кожны робіць тое, што яму больш падыходзіць: адзін працуе на полі, другі на скотным двары, сьвінарніку, ёсьць 2 кухаркі і штодня на кухні дзяжурць хто-небудзь з камунараў. Маюць камунары чарговы водпуск, на два тыдні, цяжарнай кабеце даецца трохмесячны водпуск. Дзьве маткі з малымі сасункамі зараз знаходзяцца пры ясьлях, дапамагаюць загадчыцы даглядаць дзяцей.

Даўней вопратка ў камуне давалася па патрэбнасьцях, але гэта выклікала частыя спрэчкі:

— Ён раней дзярэ, а я шануючы нашу, і г. д.

Цяпер кожны член камуны атрымоўвае на адзеньне 7 рублёў у месяц.

Камуна выклікала на спаборніцтва суседні саўгас „Нявелічы“ і дзьве бліжэйшыя камуны Самахвалявіцкага і Узьдзянскага раёну.

Настрой у камунараў бадзёры. У спаборніцтва уступаюць з захапленьнем, за абедам жарты:

— Крэпісь, хлопцы, спаборніцтва пачынаем!

— Ды чаго там, нас работа не спалохае, паме-раемся сіламі!

Зоська Верамейчык.

Бяззубая сівенькая бабулька клапатліва мятусіцца ля куратніку. Прыгаршчамі раскідае буйнае зерня:

— Цып, цып, цып!..

З усіх бакоў зьбягаюцца пярнатыя насельнікі: квакхуі з выводкамі, рослыя ваяўнічыя куранькі, якія ўжо вышлі з-пад матчынай апекі.

Адна з камунараў, паказваючы на бабульку, гавора:—актывістка, дэлегатка наша—Зоська Верамейчык.

У час полудня знаёмімся. У маленькім пакойчыку Верамейчык ніводнай пылінкі, прытульна і ціха.

Над ложкаў у кутку партрэт Леніна.

З гутаркі выяўляецца, што бабуля сапраўдная бязбожніца:

— Верылі мы ў бога, папоў кармілі, а дзеці свае—босыя ды голыя былі.

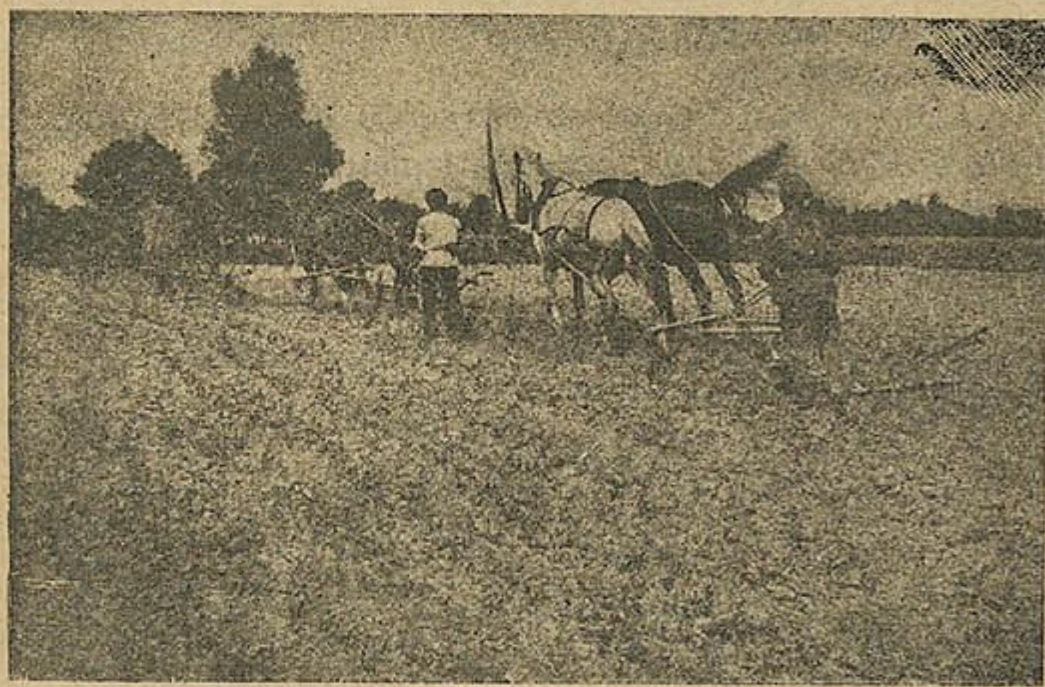
Няма цяперака дурных паноў ды падпанкаў на сваім карку трымаць. Хочаш есці—працуй. А даўней поп пэндзлем пакрапіў, кадзілам пакурыў, а яму за гэта сала ды вяндліну давай.

Бабуля яшчэ доўга гавора пра мінулую крыўду—нядолю. Сівыя валасы выбіліся з-пад хусты, на зморшчаных шчаках заірзелася чырвань.

Там, на яе радзіме, дзе ў рокаце хваля сіняружовага Нёмну, дзе між вярхлін белых крэйдавых гор захаваліся праклёны, захаваліся пагрозы зьверскаму панскаму ладу.

Дзе дасюль посьвіст польска-панскага бізуна глушыць прагу к сьвятлу і да навукі.

Дзе штодня новыя ахвяры дзікага шалу магнатаў.



Дзе ў турмах у няволі гніюць дзесяткі соцень лепшых змагароў за долю працоўных.

— Там у пахілай зямлянцы жыве яе брат.

— Дзеці ня вучацца, бо па свайму не дазваляюць, а па-польску не разумеюць.

Хлеба не хапае і да каляд, а побач у маёнтку штодня паны піруюць, адтуль крыкі п'яных, сьмех разгульны вецер даносіць.

Цяжка ўздыхае бабулька, сьлязу дакучлівую рукавом выціраючы:

— Вось каб ім, здэцца, сюды папасьці. Пэўне-ж думалі-б, што ў рай трапілі. Я вось дармо што старая, а люблю новае ўсё,—сходы, ды сьвяты нашыя. Жыву ў камуне, бы ў сям'і сваёй.

Гэтай вясною чырвонаармеец да нас прышоў, бледны, сухі такі... Крыху парабатаў, а пасля занядужаў. Як сына роднага яго даглядала, ды ад сухотаў ня выратавалі—памёр. А сухоты тыя ў яго з турмы польскай прыключыліся, працаваў ён там у Польшчы, а тыя зьвяры сьцяпалі яго—у турму засадзілі; адсядзеўшы там тры гады—уцёк, але хвароба ліхая скруціла нябогу, не дала спакойна пажыць.

Моцны парыв ветру ў вакошкі варваўся, кветкі на століку перакуліў, бабуля падымаць іх кінулася, а праз хвіліну сакратар парт'ячэйкі ўвайшоў:

— На сход жаночы хадзем!

На сходзе камунараў.

На гранітных плітах балкона адна за адной зьбіраліся жанчыны—мускулістыя, загарэлыя...

Пэраліўнымі звонікамі зьвінелі галасы...

У бліскучых вачох сьвяцілася радасьць перамогі.

Камунаркі вызваліліся ад цяжару вясковых кабет: дзеці ў іх сытыя, дагледжаныя, пасля работы ня трэба аб полудні турбавацца, ля печы тупаць. Брыдзеш у сталовую, сядзеш спакойна за стол, а чарговыя дзяжурныя есці пададуць.

Але і ў жыцці камуны ёсць свае цені. У жывай гутарцы апавідаюць камунаркі аб зусім недапушчальных фактах: калі жанчыны адыходзяць ад грамадзкай работы, калі ніводнай жанчыны няма ў парт'ячэйцы, калі ніводная ня ўдзельнічае ў рабоце савету камуны.

Паўстае пытаньне—хто вінен у гэтым, дзе шукаць прычыны гэтай нядабайнасці, калі ва ўмовах найбольш спрыяючых жанчыны ізноў адціснуты ў бок ад грамадзкага жыцця?

Вось аб гэтым адна за адной выступаюць, гавораць камунаркі:

— У нас сходы склікаюць у той час, калі жанчыны на рабоце заняты: тая кароў доіць, тая на кухні ўпраўляецца, а маткам дзяцей трэба спаць пакласьці... Вось і ня ідзеш на сход,—жаліцца кандыдат у савет камуны стройная гаворкая дэлегатка.

Тут-жа ў гутарцы выяўляецца, што ў камуне ёсць адзінаццаць камсамолак, але яны мала чым розняцца ад агульнай масы, адарваны ад грамадзкай работы.—Была спроба, каб скарыстаць іх для ліквідацыі няпісьменнасці, але з гэтага малы толк вышаў. Тая не захацела, тая пачала ды кінула, а некаторых нават на сход калачом не заманіш.

Вывады самі па сабе просяцца: адзінаццаць камсамолак, здаровых, энэргічных, замест таго, каб шырока разгарнуць працу ў ваколічных вёсках, а тым больш актыўна ўдзельнічаць ува ўсім грамадзкім жыцці камуны, бяз бою здаюць пазыцыі. Наперакор традыцыям камсамолу шчыльна заплішчываюць вочы на вялізарнейшыя задачы ўдзелу жанчын у нашым сацыялістычным будаўніцтве.

Загадчыца ясьляў—камсамолка (была на курсах), а на запытаньне: ці праводзяцца гутаркі з маткамі аб выхаваньні дзяцей і на парад, што варта пры гэтым часопісь „Работніцу і Сялянку“ выкарыстоўваць, адказвае:

— Ды нашыя маткі самі аб гэтым ведаюць, нам гэта непатрэбна!

Такім чынам яна зусім занядбала, забылася аб культурна-выхаваўчай рабоце ясяляў, ня толькі з малымі выхаванцамі, але і з маткамі аб'яднанымі навокал іх, і гэта ў абавязковым парадку.

Трэба тут-жа зазначыць, што ў ясялях з дзецьмі не праводзіцца арганізаваная работа і яны ў рас-сыпную бегаюць па задворках, па саду і г. д.

Гэта гавора ізноў-жа аб няўменні, а можа і не жаданні паставіць работу, як належа быць; тым больш, што дзеці, за выключэннем двух сасуноў, пры каторых знаходзяцца маткі, пераважна да-школьнага ўзросту.

Багата скаргаў было і на цяперашняга жан-орга (ён на сходзе ня прысутнічаў). Камунаркі шчыра жаліліся: малую ён з намі работу вядзе.

— Прыдзе на сход дэлегацкі, возьме праграму, зноў старыя даўно вядомыя пытанні пачне раз-біраць, абрыдзела старое слухаць. Нам-бы з док-тарам, ці з старшынёй сельсавету гутаркі право-дзіць—вось гэта зацікавіла-б усіх.

— Мы хочам на практыцы вучыцца, каб быць сапраўды актыўнымі практычнымі работнікамі.

Навокал на сонечнай палянцы, сярод разнака-ляровых пахучых кветак і зеляніны новая змена—звонкагалосая румяная дзетвара гуляе ў схованкі.

Тут-жа ля ганку старшыня камуны апранае ма-ленькую дачку, тым часам жонка яго прымае ак-тыўны ўдзел у гутарцы. Правільнае разьмерка-ваньне працы і яно нікога ня дзівіць, ніхто з усмешкаю не гавора, што гэта ня мужчынская работа. Але ці часта наглядаюцца гэтакія факты нават у жыцці камуны.

Гадзіны тры цягнецца сход камунараў; рэдактар „Работніцы і Сялянкi“ т. Мэерзон і інструктар жанадзелу Акругкому т. Мірская, падрабязна спыняюцца на задачах сацыялістычнага спаборніц-

тва і ўдзеле ў спаборніцтве жанчын-дэлегатак, аб чыстцы партыі.

Адна за адной уносяць камунаркі прапановы:

— Трэба ў гэтую нядзелю 7-га ліпеня на сходзе канкрэтна абгаварыць пытанні сацыялістычнага спаборніцтва.

— Трэба арганізаваць жаночы палітгурток і ін-шыя гурткі.

— Даручыць Савету Камуны даць нагрузку жан-чынам кандыдатам, абраным кандыдатамі савету.

— Савету Камуны і парт'ячэйцы сачыць за тым, каб сход і розныя заняткі праводзіліся ў той час, калі жанчыны не заняты работай.

— Штотыдзень па нядзелях рабіць колектыў-ную чытку і абгаварэнне матар'ялаў „Беларускай Работніцы і Сялянкi“.

— Павесці рашучую барацьбу з плёткамі і не-патрэбнымі спрэчкамі ў камуне.

— Прапанаваць Леданскаму сельсавету ўцягнуць у работу прымацаваных дэлегатак.

Прыветна разьвіталіся. Камунаркі запрашалі:

— Не забывайце нас! На тыдзень, на два пры-яжджайце, з жыццём нашым пазнаёміцеся, працу наладзіць дапаможаце.

Вось мільганулі і засталіся далёка кашлатыя прысады, белая брама, крыху злінялы дом, дзе пад гасьціннаю страхай, чорнакрылыя ластаўкі зьвілі сабе прытульныя гняздзечкі, серабрыстая зьмейка Уса і бурклівы дзядуня млын.

Насустрэч істужкай віецца дарога, агароджаная цёмнай сыяною густога зарослага лесу.

У вачох паўстаюць абразкі з жыцця камуны і тады бясконца хочацца думаць-марыць аб недалё-кіх любых днях нашай будучыні.

І тады ўся істота суздром адчувае магутны творчы ўздых, цудоўны росквіт Савецкай краіны.

З. Бандарына.

НАШЫ ГРАМАДЧЫЦЫ.

Не ўдалося ачарніць батрач-ку-вылучэнку.

Прапіваў інтарэсы беднаты былы старшыня Бягомльскага савету Глазко. Нават, калі выкі-нулі яго з складу савета пры перавыбарах—Глазко спадчыну пакінуў у скрынках сельсавецкіх сталоў,—пляшкі ад гарэлкі. І ня дзіўна, гэта да твару Глазко, бо зьяўляецца ён нікім іншым, як былым ахвіцэрам. Выкінулі яго з савету пры перавыбарах.

Старшынёю с/с абрала вёска батрачку—сябра партыі. Але Глазко ня траціў надзеі спіхнуць батрачку. Пачаў ён распуская на вёсцы такія чуткі: „Навошта абралі малапісьменную, яна ж за-гоне ў трубу савет“.

Але с/с Глазко разьбівала сама пра, бо батрачка, стаўшы на чале савету, накіравала працу на дапамогу беднаце, правядзеньні

клясавай лініі ва ўсёй працы са-вету.

Урэшце Глазко учуў пра над-ходзячую чыстку партыі. Ухапіўся ён за гэта.

Парашыў ачарніць батрачку, але ведаючы, што да яго слоў, як былога ахвіцэра, ніхто ня будзе прыслухоўвацца, Глазко падгаварыў некалькі беднякоў і пад яго кіраўніцтвам напісалі ў кантрольную камісію хлусьлі-вую заяву. У гэтай заяве амаль на чатырох лістах Глазко з сваімі прыхвасьнямі зводзіў паклёп на батрачку, нібы яна крыўдзіць беднату.

Але кантрольная камісія раз-гледзіла добра справу, і ўбачыла наглы паклёп.

Так дарэмна пацеў Глазко. Не ўдалося яму ачарніць батрачку-вылучэнку.

Бягомльскі р-н,
Менскай акругі.

Грамадчыцы просяць школу.

Многа прышлося спрачацца з мужчынамі, калі намячалі ў савет сялянак. „Ня будзе ніякага толку з баб“—казалі яны. Але ўсё-ж абралі ў савет аднагалосна 2 бяд-нячак і 2 сераднячак. А зараз нашы вылучэнкі добра працуюць.

У часе веснавой сяўбы пры ўдзеле жанчын сяброў с/с амаль усё зярно ў іх вучастках пера-чышчана, вялікая колькасць бы-ла сабрана попелу. Па спагнань-ню падатку і страхоўкі таксама яны нават хутчэй справіліся ў сваіх вучастках, як сябры с/с мужчыны. Гледзячы на такую працу сяляне кажуць. „У наступ-ныя перавыбары трэба абабраць больш жанчын у с/с“.

Перашкаджае крыху ў працы грамадчыц—гэта малапісьмен-насьць, таму просяць сялянкi арганізаваць у вёсцы школу ма-лапісьменных. Н. Юцэвіч.

СТРОИМ ЯСЛИ

Яслі, выходзьце на сацыялістычнае спаборніцтва!

Я ўношу прапанову ў „Беларускую Работніцу і Сялянлянку“ аб тым, каб дзіцячыя яслі ўступілі ў сацыялістычнае спаборніцтва.

Яслі адыгрываюць вялікую ролю ў жыцці работніцы, батрачкі і працоўнай сялянкі. Але многае ў працы ясяляў можна палепшыць, калі больш згуртаваць вакол іх вашу грамадзкасьць. Гэта зробіць дапаможа сацыялістычнае спаборніцтва.

Барацьба за танейшае і лепшае харчаваньне дзяцей, правільнае здаровае выхаваньне, культурна-выхаваўчая работа сярод матак і наогул насельніцтва, прыцягненьне працоўных жанчын і ўсяго насельніцтва ў дапамогу яслям—вось асноўныя моманты, вакол якіх павінна праводзіцца сацыялістычнае спаборніцтва ў яслях.

Сялькорка Зарэцкая.

Жыткавіцкі раён.

АД РЕДАКЦЫІ;

Рэдакцыя цалком падтрымоўвае прапанову тав. Зарэцкай. Працаўнікі ясяляў, грамадчыцы, дэлегаткі, жанпрацаўнікі—арганізуйце сацыялістычнае спаборніцтва ў яслях, выклікайце на спаборніцтва суседнія яслі, вашы ўмовы і выклікі прысылайце ў „Белрабсялянку“. Арганізуем грамадскую ўвагу вакол ясяляў, вакол выхаваньня здаровай дзетвары.

Вазьмеце нас у яслі.

У Жыткавіцкім раёне сёлета адчынена 6 ясяляў і 5 дзіцячых пляцовак. Усе яслі і пляцоўкі ўжо пачалі працаваць.

У вёсках, дзе арганізаваны новыя яслі, з жанчынамі прышлося многа гутарыць. Калі сялянкі сумежнай вёскі Лагвошчы пачулі што сход наконт ясель будзе, то зусім не хацелі ісьці на гэты сход. Два дні склікалі, гутарылі з кожнай паасобку, і ў хатах і на вуліцах. Пасьля сходу запісалі ў яслі 31 дзіця. Абралі ясельны камітэт, які заняўся падборам дзяцей у яслі.

Вёска Лагвошча—бядняцкая; большасьць сялян вызвалены ад падатку. Сярод матак ёсьць такія як Таргонская Алеся. Яна гадуе

дзяцей вось як: прывяжа дзіця пад руку, зімой на печы, а ўлетку—ў сенцах, і на прывязі іх пакідае на цэлы дзень. Тут-жа каля дзяцей яна пакідае якую кольвечы ежу. Дзеці галосаць аж пасінеюць.

У вёсцы Браніслаў, апавядаў адзін селянін, дзеці чуць не атруціліся, наеўшыся блокіці, калі маткі былі на полі.

У сучасны момант у Браніславе таксама адчыніліся яслі. А ў вёсцы Сукачах дзеці натоўпам беглі за прадстаўнікамі ад раёну—прасілі адчыніць яслі.

—„Цеці, мы хочем у яслі, вазьміце нас“, прасілі малыя.

Адчынілі яслі і ў Сукачах.

Жыткавіцкі р-н,
Мазыршчына.

Альтшулер.



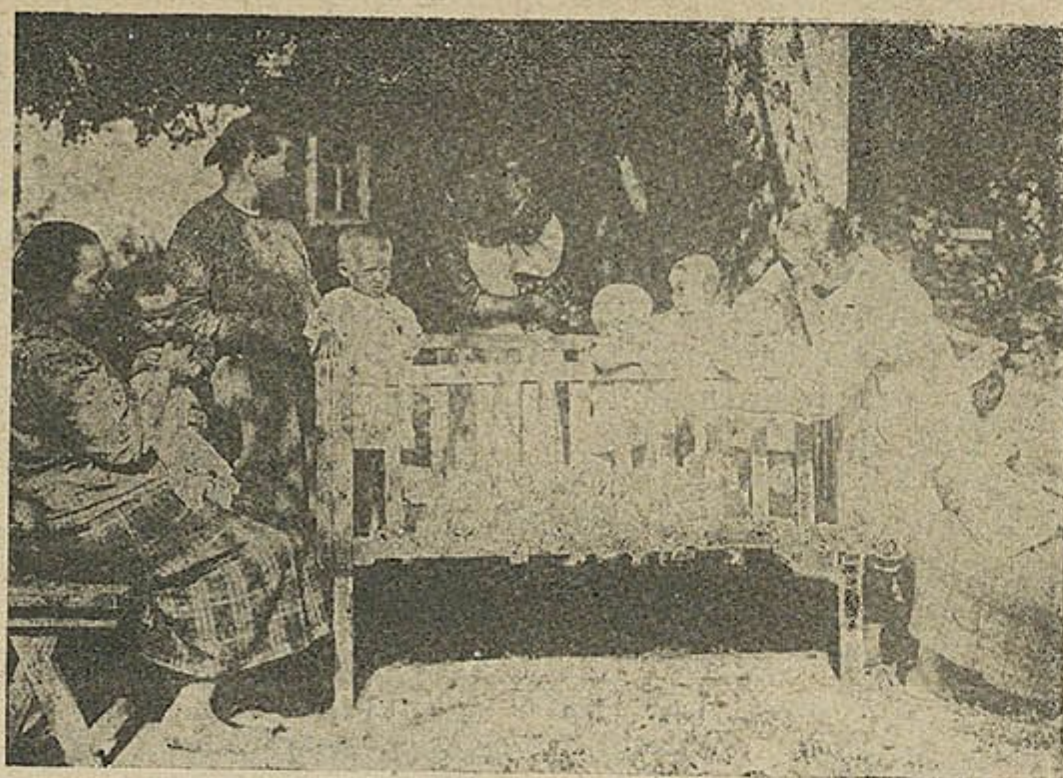
У яслях.

Як прэмію—ясьлі і 5 бібліятэк.

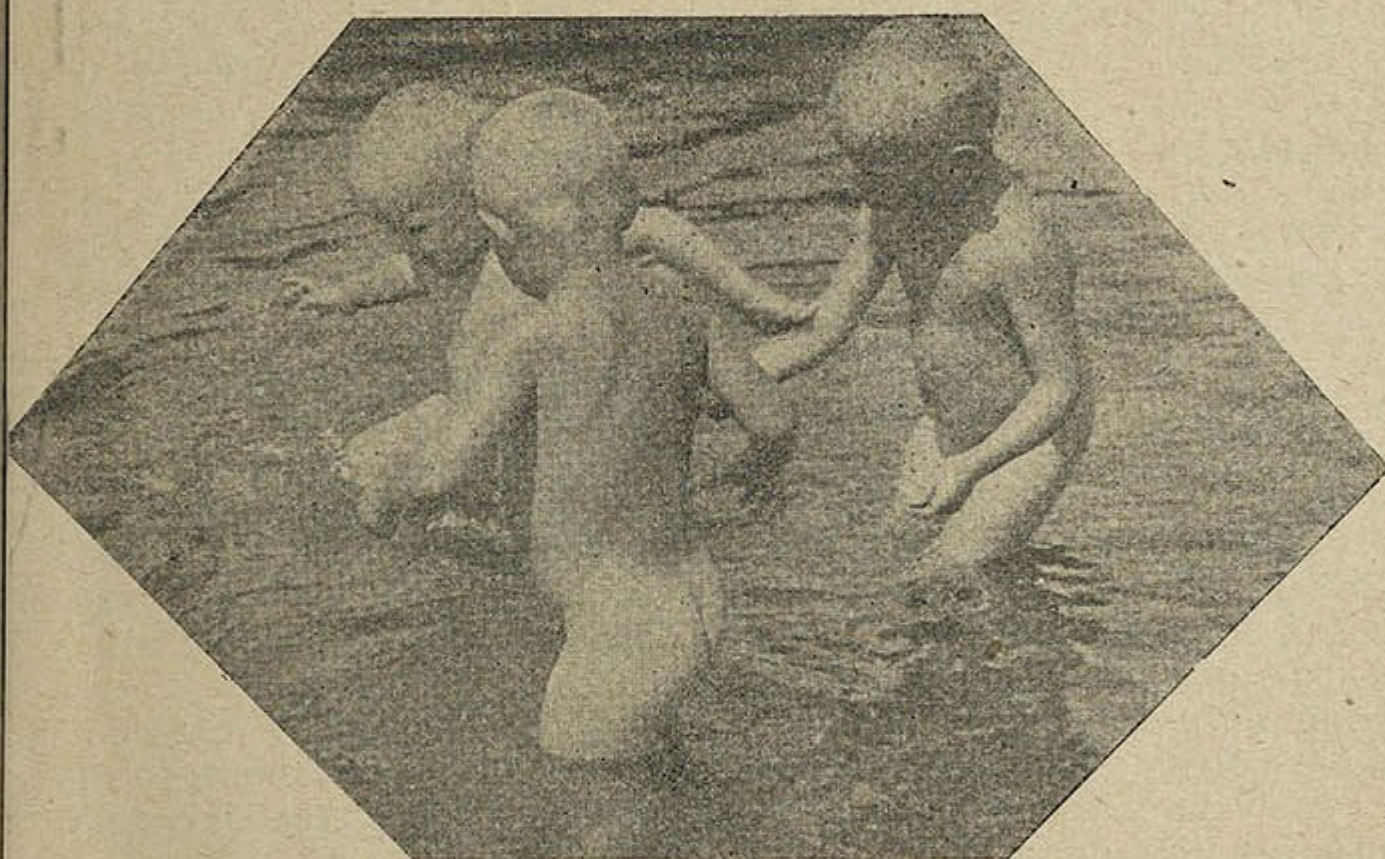
За лепшае распаўсюджваньне часопісі „Беларуская Работніца і Сялянка“, лепшую работу ўпаўнаважаных, кіраўніцтва раб-сялькоркамі, лепшую пастаноўку масавай работы вакол часопісі і сувязь чытачак з „Белрабсялянкай“ у гэтым годзе шэсьць раёнаў атрымалі наступныя прэміі:

1. Чэрвеньскі раён, Менскай акругі—дзіцячыя палявыя ясьлі. 2. Быхаўскі раён, Магілёўскай акр. 3. Грэскі раён, Менскай акр. 4. Мсьціслаўскі раён, Аршанскай акругі. 5. Жыткавіцкі раён, Мазырскай акр. 6. Рэчыцкі р-н, Гомельскай акр.—прэміраваны камплектамі плякатаў і бібліятэчак па ахове мацярынства і маладзеньства.

У дзіцячых ясьлях.



Пасьля адпачынку.



Малыя купаюцца.

Някультурны чалавек — кепскі гаспадар.

Ня ўсе яшчэ нашы калгасніцы ходзяць на працу, малыя дзеці перашкаджаюць, але гэтай памехі хутка ня будзе, бо, уступаючы ў сацыялістычнае спаборніцтва, мы парашылі арганізаваць у калгасе дзіцячую пляцоўку. Кепска ў нас і з культурнай працаю, хоць і выпісваюцца газэты, але-ж ня ўсе іх чытаюць, бо няма агульнага памяшканьня. Але ў гэтым таксама дапаможа сацыялістычнае спаборніцтва, бо мы парашылі арганізаваць чырвоны куток у калгасе.

Вось і гэтыя моманты мы не забылі. Уступаем ў сацыялістычнае спаборніцтва, бо ведаем што людзям някультурным цяжка і гаспадарку будаваць.

Калгас „Орт“,
Магілёўскай акр.

Мішкіна.

Піанэры дапамаглі беднай удаве.

У „Анетава“ прыехалі на летні адпачынак з гораду піанэры.

Аднойчы піанэры ішлі да рэчкі купацца і наткнуліся на воз сена, загрузлы ў балоце. Сена гэта належала беднай удаве. Яна білася каля возу і ніяк не магла выратаваць сваё сена. Піанэры гуртом кінуліся і выцягнулі воз. Вельмі ўдзячна засталася ўдава піанэрам за іх дапамогу і тут-жа сказала: „Трэба арганізаваць каляктыў, бо відаць з прыкладу, што ў каляктыве лепш, чымся ў дробнай раскінутай гаспадарцы.“

Язэп Ракіта.

в. Раўнаполье.

Ясли в коммуне.

В коммуне „Красное Знамя“ организовали детские ясли. Задумаванай выдвинули свою камунарку.

Теперь нам женщинам куда легче, когда стали детей в ясли носить. Отнесешь ребенка и спокоен, знаешь, что он там правильно накормлен и чистенько дет.

Средства на ясли отпустило государство.

М. Ковалева.

Але прайшло ўжо паўлета, а да адчынення ясьляў ніхто ня рыхтуецца: Няма памяшканьня і гаспадарчых прыладаў.

Што здолелі зрабіць нашы каапэратыўшчыкі, дык гэта сарочак нашылі, але і гэта рабілася абы з рук збыць. Сарочак накроілі вялізарных, як для 6 і больш гадовых дзяцей. Многа паркалю вагналі, многа кліньняў засталася, а швачка хваліцца, што заробіць на гэтым больш 25 руб.

Ці нельга-ж было арганізаваць дармовую пашыўку, прыцягнуўшы грамадчыц, камсамолак і актывістак. Мабыць каапэрацыя ня знойдзе куды грошы падзець, што так сыпе іх дзе ня трэба.

За грошы, аддадзеныя на пашыўку, лепш-бы што больш патрэбнае купілі для ясьляў.

Горваль, Рэчыцкі р-н,
Эканомія.

І лета пройдзе і ясьляў ня будзе.

Ёсьць пастаnova сходу ўпаўнаважаных і акруговай каапэратыўнай арганізацыі аб тым, што орвальская спаж. каапэрацыя авінна адчыніць дзіцячыя ясьлі вёсцы Б. Слабада.

НА ДАПАМОГУ ШКОЛЕ.

Набліжаецца пачатак новага навучальнага году. Сямёхгадовая школа ў горадзе, мястэчку і на вёсцы павінна распачаць навучальны год 25 жніўня, гарадзкая і месціцкая 4-х годка—у той-жа тэрмін, а на вёсцы—не пазьней 15 верасня.

Перад школамі цяпер стаяць тры заданьні:

Як мага больш ахапіць дзяцей рабочых, калгаснікаў, батракоў і беднаты сваячасова распачаць навучальны год і арганізаваць дапамогу дзецям батракоў і беднаты на працягу ўсяго навучальнага году, такім чынам, каб зьнішчыць адсеў іх са школы, які наглядаўся ў мінулыя гады.

Вынікі мінулага году паказалі, што ахоп дзяцей батракоў і беднаты, асабліва 2-м канцэнтрам сямёхгодак—нездавальняючы. За год на кожныя 100 дзяцей батракоў і беднаты пакідалі школу 12—20 чалавек альбо 12—20 проц.—гэта гаворыць аб тым, што належнай дапамогі вучням сваячасова ня было аказана.

На дапамогу дзецям батракоў і беднаты была адпушчана з дзяржаўных сродкаў 131 тысяча руб. і 2 тысячы стыпэндый па 25 руб. кожная, выключна для навучаючыхся ў 2-м канцэнтры сямёхгодак.

Сродкі гэтыя ў большасці былі скарыстаны позна, а ў некаторых раёнах цалкам не скарыстаны (Лупалаўскі і Быхаўскі раёны, Магілёўскае акругі, Крупскі раён, Аршанскай акругі). Асобнымі раёнамі (Быхаўскі, Магілёўскай акр.) было дапушчана драбленьне сродкаў (па 3—5 руб. на школу) і скарыстаньне іх на падручнікі і пісьмовыя прылады, калі гэтыя сродкі павінны быць цалкам скарыстаны на вопратку, адзеньне і абутак.

Неабходна ў надыходзячым навучальным 1929—1930 г. ахапіць дапамогай значна большы лік дзяцей батракоў і беднаты. Неабходна больш згуртаваць грамадзкасьць вакол школы, арганізаваць дапамогу. Большы ўдзел павінны прыняць грамадзкія арганізацыі (КСУ, каапэрацыя) і само насельніцтва.

Неабходна шырока асьвятляць аб часе і правілах прыёму ў школы, на агульных сходах жанчын, на дэлегацкіх сходах, прыцягнуць і дэлегатак для практычнай дапамогі школе.

Неабходна падлічыць лік вучняў дзяцей рабочых, саўгаснікаў, калгаснікаў і беднаты, асабліва дзяўчынак. Неабходна шырока звярнуць грамадзкасьць вакол школы.

Асаблівую дапамогу супольна з дэлегаткамі - маткамі вучняў і жаночым актывам павінен аказваць камітэт садзейнічання пры школах. Камітэты павінны дапамагчы арганізаваць гарачыя сьнеданьні ў школе, інтэрнаты, начлежкі, дастаўкі ў школы дзяцей з адлеглых вёсак, забесьпячэньне батракоў і

беднаты вопраткай, адзеньнем і абуткам. Трэба сваячасова паставіць гэтыя пытаньні на пленумах РВК, гарадзкіх, месціцкіх і сельскіх саветаў, на сходах прафсаюзаў, саўгасаў, калгасаў, вясковай і месціцкай беднаты.

Трэба сачыць за тым, каб стыпэндый не драбіць, а фонды дапамогі па бюджэту выдаткоўваць выключна на забесьпячэньне дзяцей батракоў, абуткам і адзеньнем, прычым сродкі на гэту патрэбу АВК і РВК павінны выдаваць сваячасова.

Абвясцім сацыялістычнае спаборніцтва на культурным фронце:—На большы ахоп дзяцей рабочых, калгаснікаў і беднаты, за сваячасова пачатак навучальнага году і найлепшую працу камітэту садзейнічання школе.

Без дапамогі жаночага актыву—не абыйсьціся.

Камітэты садзейнічання, дэлегаткі жанаддзелу, маткі—арганізуйце збор бульбы, крупы, хлеба і іншых прадуктаў харчаваньня для гарачых сьнеданьняў вучням. Трэба дамагацца арганізацыі начлежак пры школах, дзе няма інтэрнатаў, і дастаўкі ў школу дзяцей з адлеглых саўгасаў, калгасаў і вёсак.

Праявіць самадзейнасьць па закупцы вопраткі, абутку і мануфактуры на адзеньне для дзяцей батракоў і беднаты.

Арганізаваць пашыўку адзеньня і прыняць удзел у яго разьмеркаваньні, а таксама і ў выдачы вопраткі і абутку.

Сачыць за правільным і сваячасовым скарыстаньнем фонду дапамогі дзецям батракоў.

Трэба, каб справай камплектаваньня школ зацікавілася кожная сьвядомая працоўная жанчына.

Трэба, каб нашымі школамі былі дастаткова ахоплены дзеці рабочых, батракоў, беднаты, саўгаснікаў і калгаснікаў, каб ім аказана была належная дапамога.

Няхай кожная школа, кожны камітэт садзейнічання школе, кожны дэлегаткі сход абгаворыць умовы спаборніцтва, што вы можаце зрабіць самі, на што вы выклікаеце другія школы.

Шырэй разгарнуць сацыялістычнае спаборніцтва ў карысьць лепшага абслугоўваньня дзяцей працоўных.

М. А. Жыгмунт.

УВАГА: Рэдакцыя просіць прысылаць выклікі па асобных школах, дзе і што зроблена ў гэтай галіне.

Чакаем водгукі.

Розыгрыш лётарэі „Белрабсялянікі“ адбыўся 4-га жніўня.

Сьпісы атрымаўшых выйгрышы будуць надрукаваны ў наступным № нашай часопісі.



КАК ЖИВЕМ, ЧТО ДЕЛАЕМ

Жанчыны лепшыя стралкі.

Асоавіахімам праводзіліся ўсебеларускія спаборніцтвы жанчын-стралкоў, у якіх прымалі ўдзел усе акругі.

Пяршынство азначалася патрабаваннем на дыстанцыю—20 мэт., 100 магчымых выбіць ня менш 90 ачкоў, стральба ў дзвух палажэннях—стоячы і лежачы.

Па выніках стральбы першы прыз аказаўся не разыграны, але з ліку ўдзельнічаючых у спаборніцтве першае месца заняла **Адміралава Ганна**—дачка рабочага ячэйкі Асоавіахіму Рагачоўскага раёну, якой выдадзены другі прыз—ручны гадзіннік. Другое месца на спаборніцтве занялі т. Дакукіна—жонка вайскова-служачага, член Гомельскай арганізацыі Асоавіахіму і тав. Касмакова, служачая Аршанскага АКРЗА, якім выдалі па радыё-прыёмніку з тэлефонам.

Першае ўсебеларускае спаборніцтва дало станоўчыя вынікі. Беларускі Асоавіахім можа з гонарам адзначыць, што мае ў сабе добрых жанчын-стралкоў, актыўна займаючыхся ў гуртках Асоавіахіму, якія гатовы з зброяй у руках абараняць Савецкую краіну, калі гэта патрабуецца.

Папова.

Такія нам патрэбны.

Акушорка Кішачна-Слабодзкага мэдпункту часта чытае лекцыі на сходах жанчын па пытанням аховы мацеры і дзіцяці. Яна таксама чытае нам часопіс „Белрабсялянку“.

Адносіны акушоркі да хворых вельмі добрыя.

Дэлегатка Пятух.

Нашы шэфы.

У 1928 годзе на пасёлках Астравок, Букавічы і Броды, Сямёнаўскага с/с, Будзенскага раёну пачалі працаваць шэфы Наркамфіна. Усе дзяўчаты нашы былі няпісьменныя. Шэфы арганізавалі лікпункт; дзякуючы гэтаму лікпункту мы навучыліся чытаць газеты, часопісі і мяркуем выпісаць часопіс „Беларуская работніца і сялянка“.

Ліквідаваўшы няпісьменнасць—**Жук Люба, Савошчык Марфа.**

Ліквідавалі няпісьменнасць

Каб стаць больш сьвядомымі дэлегаткі в. Конкавічы выказалі жаданьне зьліквідаваць сваю няпісьменнасць.

У восень арганізавалі лікпункт, 48 жанчын пачалі вучыцца, сярод іх 19 дэлегатак. Лікпункт быў двухгрупавы. Акрамя абучэння пісьменнасці праводзілі часта гутаркі аб перавыборах с/с. вясеньняй пасеў-кампаніі і іншых.

Ю.



Тав. Адміралава—лепшы стралок.

Присмотрим за чистотой—будет здоровее и хлеб аппетитнее.

Обследовав пекарни ЦРК мы внесли такие предложения: бочки и ведра надо мыть обязательно 2 раза в неделю. Иметь чистую посуду для смазывания хлеба. Надо увеличить количество полка, чтобы хлеб не валялся на полу и во время выемки хлеба из печи не производить уборку. Пол надо поливать чистой водой, а не мочить веник на улице, в грязи, а чтобы пыли не было, надо употреблять немного опилок.

Еще мы отметили грубое отношение к работницам со стороны некоторых, как Фридман и Цяля.

Товбина, Воронина и Шляфер.

Ф-ка Днепр.

Идем вперед.

Делегаток у нас 25 и почти все они аккуратно посещают делегатские собрания. Кроме того делегатки привлекают на свои собрания деревенский актив. На каждом собрании помимо делегатов присутствует 50-60 женщин.

Занятия проходят оживленно. За это время проработаны вопросы: конституция СССР, охрана материнства и младенчества, кооперация и др.

Почти каждая делегатка выписывает газету или журнал, всего выписано: газет—12 экз. и журналов—10.

Организован санитарный кружок. Все делегатки прикреплены для практической работы к различным учреждениям и организациям. Неграмотные делегатки посещают ликпункт, некоторые из них уже научились писать.

И. Шницер.

Заболотье, Гомельского окр.

Падрыхтавалі масларобаў.

На Менскіх акруговых курсах майстроў-масларобаў вучылася 43 чалавекі, з іх ліку 18 жанчын, гэта пераважна дзяўчаты бяднячкі і батрачкі. З вялікай увагай да вучобы адносіліся слухачы курсаў. Пасля сканчэння курсанты размяркованы па заводам малочных таварыстваў.

Курсы гэтыя рыхтавалі ня толькі майстроў-масларобаў, якія будуць працаваць толькі на заводзе. Адной з галоўных задач курсаў—падрыхтаваць грамадзкіх працаўнікоў, здольных арганізатараў сельскай гаспадаркі, асабліва ў галіне малочнае кааперацыі.

Будзем спадзявацца, што курсанткі, поўныя энэргіі і сілы, справяцца з ускладзенай на іх задачай.

Ключыц.

Дзеці будуць дагледжаны.

Больш 30 дзяцей ахапіла пляцоўка, якая арганізавана ў вёсцы Раўнаполье.

Вельмі рады маткі, што дзяцей іх добра даглядаюць і выхоўваюць.

М. Роза.

Сьмілавіцкі р-н.



ПРАЗ КААПЭРАЦЫЮ ПАЛЕПШЫМ ЖЫВЁЛАГАДОЎЛЮ.

Канец.

Па-першае, працоўная сялянка павінна ўступаць пайшчыкам у малочна-жывёлагадоўчае т-ва, бо мы бяром напрамак на тое, што ў гэтай галіне вытворчай каапэрацыі па большасці павінна быць каапэравана сялянка, ня толькі самастойная гаспадыня-адзіночка, а і член двара. Каапэрацыя паставіла сабе задачу ў гэтым годзе (28-29) каапэраваць ня менш 25% жанчын. Але ёсць такія таварыствы, якія пераходзяць на пераважна жаночае членства, г. зн. маюць ужо і будуць мець 50—60% і больш каапэраваных сялянак. Усяго намечана перавесці на працягу 28-29 году на пераважна жаночае членства 40 малочна-жывёлагадоўчых т-ваў.

Робатай каапэратыву павінна цікавіцца і прымаць у ім удзел ня толькі пайшчыца, але і жонка і дачка пайшчыка. Ад актыўнасці і зацікаўленасці пайшчыкаў і членаў іх сям'і будзе залежыць і лепшая работа т-ва і палепшаньне гаспадаркі пайшчыка. Сялянка пакуль яшчэ па большасці няпісьменная, адсталая, таму ёй цяжка зразумець, што рабіць, каб лепш і правільна гадаваць жывёлу.

Каапэрацыя наогул зацікаўлена ў тым, каб перабудаваць сялянскую, таварна-адсталую гаспадарку на сацыялістычны лад. А гэтага можна галоўным чынам дасягнуць праз пісьменных, развітых, культурных гаспадароў і гаспадынь. Таму, зразумела, што каапэрацыя імкнецца, каб сялянка змагла ліквідаваць сваю няпісьменнасць, сваю культурную адсталасць.

У лютым гэтага году Жанаддзелам ЦК КПБ была праведзена нарада жаночых працаўнікоў на вёсцы, якая абгаварвала пытанні вытворчага каапэравання сялянак. Рашэнні гэтай нарады былі зацверджаны ЦК КП(б)Б.

Паводле гэтай пастановы нізавыя каапэрацыйныя арганізацыі павінны ў першую чаргу забяспечыць ліквідацыю няпісьменнасці сярод сваіх пайшчыкаў і галоўным чынам сярод пайшчыц і жанок пайшчыкаў, бо больш усяго ў нас няпісьменны сялянкі. Гэтае трэба зрабіць праз лікпункты, а там дзе іх мала, ці няма, каапэрацыйныя арганізацыі павінны даць свае сродкі на іх арганізацыю.

Праўленьні малочна-жывёлагадоўчых і птушнічкіх таварыстваў павінны праводзіць сходы жанчын пайшчыц і членаў сям'і пайшчыкаў, на якіх праводзіць гутаркі па пытаннях: а) догляд буйнай і дробнай жывёлы, птушкі, малочнага пасудку, б) палепшаньне і пашырэнне сваіх кармавых запасаў шляхам палепшання сваіх сенажаці, ужываньне травасеяння і каранёплодаў (засяваць больш кармавых буракоў, морквы і інш.), в) правільнае харчаваньне і ўтрыманьне жывёлы і птушкі: кармленне па нормах, палепшаньне хлявоў, пабудова кармушак і г. д.

Гэтыя гутаркі павінны праводзіць аграномы, тэхнікі-жывёлаводы, кантроль-асыстэнты, інструктары спецыялісты па жывёлагадоўлі, малочнай гаспадарцы, птушніцтву. Найбольш актыўных пайшчыц і сялянак трэба ўцягваць у сельска-гаспадарчыя гурткі пры хатах-чытальнях і чырвоных

кутках. У тых жа-мясцох, дзе ёсць шмат каапэраваных сялянак, дзе яны больш адсталыя, трэба арганізаваць жаночыя сельска-гаспадарчыя гурткі.

Каапэрацыйныя арганізацыі павінны арганізоўваць сярод пайшчыц політычныя, каапэрацыйныя, гаспадарчыя і культурна-асьветныя гурткі.

Больш стала знаёміць з працай каапэрацыі, асабліва мясцовага каапэратыву, які ўдзел у яго рабоце павінны прымаць пайшчыкі і пайшчыцы.

Малочна-жывёлагадоўчыя т-вы павінны арганізоўваць конкурсы сярод пайшчыц, на чыстату малака, на лепшую гадоўлю жывёлы, вырасьліваньня цялят, куранят, на атрыманьне большай удойлівасці і яйкаснасці.

Тыя гаспадыні, якія дасягнуць лепшых вынікаў у гэтым, будуць атрымоўваць прэміі.

Найбольш актыўныя пайшчыцы павінны дапамагаць сваім праўленьням гэтую работу арганізаваць, быць „застрэльшчыкамі“ ва ўсёй гэтай вялікай культурнай рабоце сярод сялянак. А сялянкі ў сваю чаргу павінны ўявіць сабе, якую карысць дае і будзе даваць у далейшым, малочна-жывёлагадоўчая каапэрацыя.

Ва ўсёй рабоце па каапэраванні сялянак галоўная ўвага павінна быць зьвернута на ўцягненьне бяднячак і батрачак, бо ў першую чаргу трэба ім дапамагчы палепшыць сваю гаспадарку, свой дабрабыт.

Як гэтае зрабіць? Па-першае, трэба каапэраваць бяднячак і батрачак за рахунак фондаў па каапэраванні беднаты. Гэтыя фонды існуюць пры кожным таварыстве. Яны складаюцца з адлічэнняў ад чыстых прыбыткаў каапэрацыі і з сродкаў, якія дае савецкая дзяржава. За кожную каапэруемую бядняцкую гаспадарку закладаецца палова пая тэрмінам на тры гады. Гэта значыць, што на працягу трох год бяднячка або батрачка павінна ўнесці другую палову пая і зьвярнуць тую, якую за яе было ўнесена пры каапэраванні.

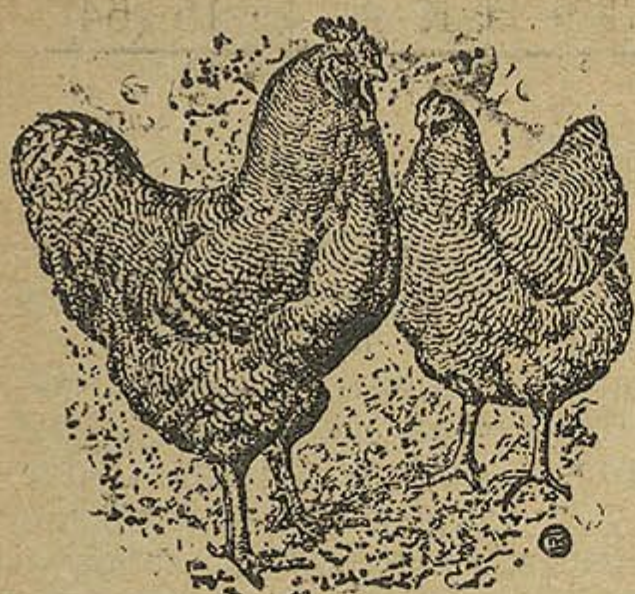
Якую карысць бядняцкая гаспадарка атрымоўвае ад каапэравання? Каапэрацыя дапамагае зліквідаваць бескароўнасць, змяніць кепскую карову на лепшую, больш прадукцыйную, дае больш моцных кармоў—макухі высевак і г. д.

Кожная працоўная сялянка павінна ведаць пра карысць каапэрацыі. Кожная бяднячка і батрачка павінна ведаць куды ёй патрэбна зьвярнуцца, каб стаць сябрам каапэрацыі.

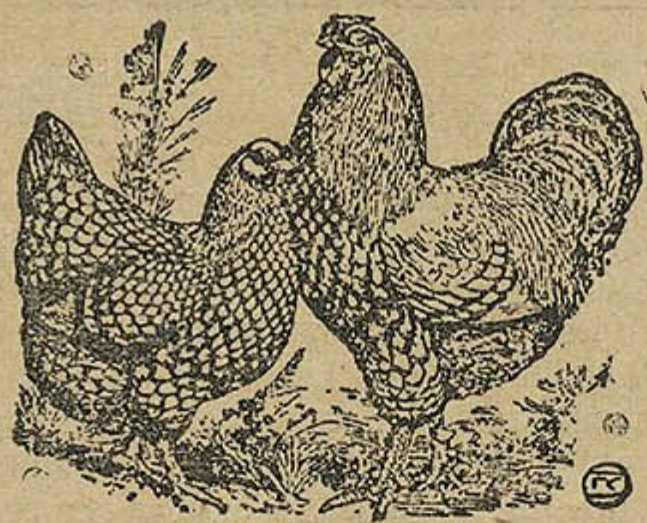
Бяднячка, батрачка, якая хоча стаць пайшчыкам павінна зьвярнуцца ў камітэт узаемадапамогі або ў сельсавет за даведкай, а потым у праўленьне т-ва, якое ўжо заложыць за яе пай, азнаёміўшы яе з умовамі ўступленьня ў т-ва, са статутам, з правамі і абавязкамі пайшчыка.

Жаночы актыў вёскі, а ў першую чаргу жанарганізатары, дэлегацыя сходы, павінны растлумачыць бяднячкам, батрачкам аб карысці каапэрацыі, сачыць за правільным і сваечасовым скарыстаньнем фондаў беднаты.

Сялянкі, уступаць пайшчыкамі каапэрацыі, уцягвайце суседзяў, ідзіце па шляху перабудовы сельскай гаспадаркі на сацыялістычны лад. Лібман.



Гадуйце курэй прыбытковых.



Не паспеюць кураняты абсохнуць пасля выхаду з яйца, як іх ужо кормяць кашаю, крута-зваранымі яйкамі, пшэном і г. д.

У першыя дні жыцця куранят ня трэба карміць, бо ў час развіцця курчана, частка жаўтка застаецца не скарыстованым, яго ўцягвае курчана перад вылупленьнем і спажываецца ім першыя 2—3 дні жыцця. Калі ў гэты час карміць куранят другімі харчамі, дык ад перакорма кураняты могуць гінуць.

Пачынаюць карміць і паіць куранят з другога дня жыцця. Ад 2 да 6 дня кормяць крута звараным і дробна пасечаным яйкам, дабаўляючы крошак чорствага белага хлеба.

Як і дарослым курам, пасля куранятам неабходзен разнастойны корм, сьвежы, невялічкімі порцыямі і праз кароткі працяг часу. Так: да 6 дня куранят кормяць праз кожныя 2 гадзіны—6 разоў у дзень (з 6 г. раніцы да 8 г. увечары). Пасля 2 тыдняў—праз 3 гадзіны і да месячнага ўзросту. Корм даваць да 3 разоў у дзень.

З 6 дня да корму дадаюць патрошку крутое, рассыпчатае, пшэннае кашы, добра адціснуты творог, рубленую зелень-салат, крапіву, лісточкі клеверу, усю гэтую зьмесь разьмешваюць у адным сырым яйку. Яйка даюць толькі да 10-га дня. Пшэнную кашу магчыма замяніць грачанай, альбо ячнай і так карміць да 5—6 тыдняў.

Пасля 5—6 тыдняў, акрамя кашы, кормяць зернем проса, рознымі крупамі. У гэту зьмесь неаб-

ходна дадаваць крыху перапаленай—дробна патоўчанай касьці і з першых дзён кармленьня—высушанай змельчанай скарлупы. Дадаваць касьцяную муку і яечную скарлупу трэба таму, што гэта вельмі спрыяе росту і ўзмацненьню косьці ў птушкі.

Акрамя таго раім даваць куранятам зьнятае малако—прэснае і асабліва кіслае, яно робіць добры ўплыў на пратраўліваньне.

Парадак кармленьня з 6 тыднеў такі: раніцой і ўвечары куранятам даюць зярно, а ў поўдзень—мяккія харчы.

Трэба карміць трохмесячных куранят амаль аднолькава як дарослую птушку. Пояць куранят чыстаю вадою, якую мяняюць 2-3 разы ў дзень. Каб кураняты заўсёды мелі чыстую ваду для піцьця, не насілі ў яе гразі, трэба гаспадыні самой зрабіць прастую пайку з звычайнай бутэлькі. Пайка робіцца проста: у бутэльку наліваюць ваду, перакідваюць над талеркай—дагары. Калі кураняты адап'юць вады, яна сама дабаўляецца з бутэлькі, такім чынам вада заўсёды сьвежая і чыстая. Корм куранятам даюць у кармушках, альбо ў якой небудзь чыстай пасудзіне. Застаўляць корм каля куранят больш як на 10 хвілін няэтазгодна, бо ён хутка псуецца і закісае. Закішы і папорчаны корм вельмі шкодзен для куранят.

Добры дагляд за куранятамі, правільнае харчаваньне іх дадуць магчыма сьць гаспадыні выгадаваць буйных курэй і мець ад іх добры прыбытак.

Канавальчык.

Дапамажы жывёліне.

Як ратаваць жывёлу пакусаную гадзюкай.

Калі жывёлу ўкусіць гадзюка, трэба зараз-жа прыпчы ранку напаленым да белага жалезам альбо якой-небудзь моцнай кіслатаю. А перад гэтым трэба добра выціснуць ранку. Чым больш выцячэ крыві, тым лепш, бо з крывёю можа больш выцячы атруты, якую гадзюка ўпусьціла.

Прыпёкшы рану, у рот жывёліне заліваюць рэдка разведзенага марганцавага калію (можна дастаць у кожнай аптэцы) па палове шклянкі кожную гадзіну. Найлепш калі гэты сродак упрыснуць пад скуру.

Пазнаць, што жывёла ўкушана гадзюкай, можна па такіх адзнаках: праз гадзіну-дзьве на месцы, дзе ўкусіла гадзюка, пачынае расьці пухліна, якая разыходзіцца ўсё далей і далей і жывёла пачынае цяжка дыхаць, у яе зьяўляюцца сударгі. Калі пакусанай гадзюкай жывёліне не аказаць дапамогі, то яна неўзабаве можа прапасьці.

Калі жывёліну пакусае шалёны сабака.

Калі жывёлу пакусае сабака, трэба высвятліць, ці не шалёны гэты сабака. Ранку трэба зараз-жа прыпчы распаленым цьвікам, ёдам, карболавой кіслатай, воцатнай эсэнцыяй.

Праканаўшыся, што сабака быў шалёны, альбо калі ён, пакусаўшы, уцячэ, неабходна зьвярнуцца да вэтэрынара, каб ён зрабіў жывёліне прадахоўваючую прышчэпку.

Зараз у кожнай вэтэрынарнай лячэбніцы робяць такія прышчэпкі. Дзякуючы гэтым прышчэпкам, уся жывёла, пакусаная шалёнымі сабакамі, ваўкамі і інш., застаецца здаровай.

Вэтэрынарны доктар Жарын.

Праводзьце кантрактыю.

Кожны селянін, кожная сялянка павінны ведаць, што такое кантрактыя, якую карысьць яна дае сельскай гаспадарцы і дзяржаве.

Кантрактыя, гэта ўмова, якая заключаецца паміж сялянствам і каапэрацыяй, у тым, што сяляне абавязваюцца засеяць прадугледжаную ўмовай культуру, на загадзя вызначанай плошчы, а затым здаць частку свайго ўраджаю сельска-гаспадарчай каапэрацыі.

Сельска-гаспадарчая каапэрацыя дае цэлы шэраг ільгот закантрактуемым гаспадаркам: забяспечвае неабходнымі с.-г. машынамі, гатунковым насеннем, дае магчымасьць ачысьціць і адсартаваць насенне, аказвае належную аградапамогу. Бядняцкія і серадняцкія гаспадаркі, у якіх няма сродкаў на апрацоўку зямлі, атрымоўваюць грошы наперад. Для калектывных і бядняцкіх гаспадарак—11 р. на кантрактуемы гектар, для серадняцкіх—9 р.

Гэта дапамога дае магчымасьць і добра падрыхтавацца да сяўбы і пашырыць пасеўную плошчу. Акрамя таго, бядняцкія і серадняцкія гаспадаркі, якія кантрактуюць свае пасевы, атрымоўваюць у першую чаргу крэдыты на каня, карову, будынкі і іншыя патрэбы.

Лепш за ўсё заключаць умову з каапэрацыяй усёй грамадою, арганізаваўшыся папярэдне ў зернавое таварыства. Яшчэ лепш адначасова перайсьці на грамадскую апрацоўку зямлі. Гэта дае магчымасьць замест мноства вузенькіх палосак мець адно аграмаджанае поле, пасеянае аднолькавым гатунковым насеннем. Такім чынам усе межы, сьцежкі, будуць завораны, пашырыцца пасеўная пло-

шча і пры выкананьні ўсіх агранамічных запатрабаваньняў, сялянская гаспадарка атрымае ўраджай большы па колькасьці і лепшы па якасьці.

Бядняцкія гаспадаркі з закантрактаваных палёў здаюць 9 пудоў з гектара, серадняцкія—12, а заможныя—18 пудоў. Апрача звычайнай цаны, якую атрымоўваюць усе здатчыкі хлеба—сяляне, кантрактуючыя свае пасевы, атрымаюць надбаўкі за гатунковасьць—10—15 проц., за тэрміновасьць—30 капеек на цэнтнэр, і за здачу гуртом—18—25 капеек на цэнтнэр.

Кантрактыя—гэта шлях да лепшага жыцця, гэта шлях да такога вядзеньня гаспадаркі, якое раз і назаўсёды „вызваліць мільёны сялянскіх мас ад жабрацтва і разбурэньня“. Неабходна, каб аб гэтым ведала ўсё працоўнае сялянства. Вельмі багата ў гэтай галіне можа зрабіць сялянка-грамадчыца, калгасьніца, савгасьніца, дэлегатка жан-аддзелу, увесь вясковы жаночы актыў.

Неабходна, каб усе працоўнае сялянства ведала пра карысьць кантрактыі і для сялянства і для дзяржавы. Неабходна скарыстаць усе выгады, якія дае кантрактыя бядняцка-серадняцкім гаспадаркам, і стварыць зернавыя таварыствы, грамадскую апрацоўку зямлі выконваючы цалком умову па кантрактыі.

У надыходзячую васеннюю сяўбу неабходна, як мага шырэй, правесці кантрактыю, пашырыць плошчу азімага кліна.

Працоўныя сялянкі, калгасьніцы, савгасьніцы, увесь вясковы жаночы актыў—шырэй праводзьце кантрактыю.



Ачышчайце і сартуйце насенне.

Ачыстка і сартаваньне насення мае вялікае значэньне для павышэньня ўраджайнасьці поля. Пры ачыстцы насення з яго адкідаецца насенне рознага зеляля, якое без ачысткі высявалася б на полі і засарала пасевы, ад чаго ўраджай значна памяншаецца.

Сартаваньне насення зьяўляецца неабходным у кожнай гаспадарцы. Без сартаваньня немагчыма мець добрае насенне. З дробнага насення вырастае дробнае зярно, у той час, калі буйнае лепш кустыцца. Адно буйнае зярно мае 5—8 стэбляў у той час, калі дробнае дае толькі 2—3 стэблі. Бязумоўна, што і колас ад пасеву буйным зярном—

лепшы. Шляхам перачысткі насення можна павысіць ураджайнасьць на 7—8 проц., а калі яшчэ і сартаваць насенне, то ўраджай павышаецца па 10—12 проц., гэта значыць, што з кожнага высеенага пуда сартаванага і перачышчанага насення можна адтрымаць на 1½—2 пуд. больш, з дзесяціны на 10—12 пудоў больш прыбытку.

Лепшая машына для ачысткі і сартаваньня насення гэта цыліндравы трыер альбо машына „Трыумф“. Ніколі ня трэба з сартаваньнем чакаць да вясны, а неабходна гэта зрабіць узімку. За адну гадзіну на трыяры магчыма перачысьціць і адсартаваць 25 пудоў насення.



ШТО ЗРОБЛЕНА ПА ДОПІСАМ РАБСЯЛЬКОРАК

Вылучана старшынёй кааператыва.

У „Беларускую Работніцу і Сялянку“ паступіла пісьмо аб тым, што былая работніца шклозаводу „Комінтэрн“, Бабруйскай акругі, тав. Лаўрыновіч пастаўлена была на пасаду прыказчыцы ў бакалейным аддзеле кааператыву. Гэта праца для яе была фізічна вельмі цяжкая і тав. Лаўрыновіч Хвёна захварэла.

Пісьмо гэта паслана было на расьсьледваньне і зараз Бабруйскі Акругком партыі паведаміў нас, што т. Лаўрыновіч вылучана на працу старшынёй вясковага спажывецкага кааператыву, дзе і працуе зараз.

Бюракрата зьнялі з працы.

Сакратара Расіцкага с/с (Дрысенскі раён) Станкевіча зьнялі з працы, пасля таго, як сялькорка напісала нам, што Станкевіч—бюрократ, цяганішчык, марнуе сялянскія скаргі, з беднатою гаварыць не жадае.

Засуджаны на 10 і 8 год.

Бабруйскім Акруговым судом засуджаны кулакі Закроўскія Янка на 10 год і 5 год пазбаўленьня правоў, а Ілья на 8 год і 3 гады пазбаўленьня правоў за тое, што забілі бяднячку—Сакалоўскую Марфу—аб чым пісала нам сялькорка. Забілі яе абухам для таго, каб пазбавіцца ад бацькаўскіх абавязкаў, бо Марфа зацяжарыла ад Яна Закроўскага, рабіць аборт яна адмовілася, а жаніцца на бяднячцы кулак не жахаўся.

Прыняты крокі.

Культбытавы паход сялянак в. Красналукі, Халапеніцкага, раёну выявіў многа непарадкаў. Сакратар с/с Бронькін—цяганішчык, прымушае сялянак па 10 разоў хадзіць у савет за якою-небудзь даведкаю. У школе вучняў кепска выходзяць і таму яны пападаюць пад папоўскі уплыў.

Зараз РВК паведаміў нас аб тым, што ім прыняты захады да зьнішчэньня гэтых хібаў.

Бедната знайшлася

Грошы размяркованы сярод бядняцкіх вучняў Бараўскай школы пасля таго, як сялькорка напісала ў „Белрабсялянку“ аб тым, што грошы валяюцца, а Юрэвіцкі с/с (Мазыршчына) і настаўнік Бараўскай школы ня знойдуць беднаты, каб размеркаваць гэтыя грошы сярод дзяцей-вучняў і дапамагчы ім школу наведваць.

Прысуджаны алімэнты.

З часу падачы іску па 10 р. у месяц будзе плаціць Палонскі на дзяцей былой жонцы Равякіна (Мазыршчына). Справа гэта прызначалася к слуханьню 4 разы і толькі ў апошні раз суд адбыўся і то без заяўкі Палонскага, які ўпарта на суд не зьяўляўся, што і прымушаў разгляд справы адкладаць.

Справа будзе пераглядацца з мэтай выявіць прычыны, чаму Палонскі ўхіляўся зьявіцца на суд, калі яго выклікалі 4 разы.

Пракуратурай рэспублікі прапанована прыцягнуць Палонскага да адказнасьці за злоснае ўхіленьне ад выплаты алімэнтаў.

Хуліганы пад суд.

Зьняты з працы хуліганы Трубінаў і Камароўскі з савгасу Леніна, Аршанскай акругі. Справа абгаварвалася на агульным сходзе рабочых і зараз перададзена ў пракуратуру. У „Белрабсялянку“ было напісана аб Камароўскім і Трубінавым, што яны хуліганяць і зьдэкваюцца над работнікамі савгасу Леніна.

Зьняты з працы і будзе выключаны з прафсаюзу

Зьняты з працы і пастаўлена пытаньне аб выключэньні з прафсаюзу былога бандыта і дэзэртэра—Аўтушка Яна з в. Квецьце, Бягомльскага раёну. Аўтушка Ян быў раней пад судом, а зараз пралез у прафсаюз і на працу папаў, аб чым пісала нам сялькорка.

▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼

ЧАГО БЫЦЬ НЕ ПАВІННА.

Покричали и замолчали.

Одно время у нас на фабрике много шумели о выдвижении работниц на квалифицированную работу. Решили поставить работниц на вторую руку к прессам, в фанерном цеху и к шельмашинам. Но не все делается, о чем шумят. Так и у нас: покричали и смолкли. Огромные требования предъявляли к намечаемой выдвиженке, а теперь и об этом забыли.

А факты говорят, что работница на квалифицированной работе не отстаёт от мужчин. Единственная наша выдвиженка—Рая Кузнецова,

выдвинута ученицей слесаря. При последней экспертной комиссии сдала работу лучше парней.

За выдвижение работниц на квалифицированную работу надо взяться решительнее.

Соня Фридлянд.

„Красная Березина“

Абяцала працаваць і залягла спаць.

Старшынею яч. „Чырвонага Крыжу“ мы абралі доктаршу. Абяцала яна працаваць, а зараз залезла нейдзе ў шчыліну і нос

ня кажа. Больш 70 чалавек у гэту арганізацыю завярбалі, але працуе адзін сакратар.

Прачніся, старшыня! Адгукніся, раённае кіраўніцтва! Жаданьне.

Горвань, Рэчыцкі р-н.

Черви в постели больных.

Безобразия в нашей больнице творятся. В постелях больных черви позаводились. Зав. больницей винит в этом санитарок, но где же глаз заведующего больницей.

Лечившийся.

Бегомль.

260 ОРГАНИЗОВАННЫХ БЕЗБОЖНИКОВ.

Еще в прошлом году при союзе Нарпит организовали несколько антирелигиозных кружков. Подготовились ребята, разобрались в том, что мало не верить в бога, но надо уметь и другим доказать вредность религии. Поэтому в мае этого года организовали ячейку „Безбожников“. Сейчас ячейка объединяет 260 человек, среди них 235 женщин. Планово ведется работа: работает кружок, общие собрания посещают многие работницы, которые пока не имеют билета союза „Безбожников“, проведены две экскурсии — одна в дом санпросвещения, а другая в совхоз соседний, распространяется 30 экз. газеты „Безбожник“.



Тов. Андриянчук — активная безбожница.

Привлечены к работе научные силы. Ассистент Бурдейко читал лекцию о „классовой сущности сектанства“.

На лекциях обычно переполнен клуб или сад. Среди безбожниц есть 50-летние старухи.

На собрании старая домработница т.с.в. Андриянчук, 58 лет, заявляет: „Нам когда-то голову морочили богом, а мы верили и покорялись.“

Теперь нам не нужна церковь, не нужны сектанты, мы не только сами не пойдем к ним, но и других работниц будем отвлекать от церкви в общественную работу. Довольно затуменовали нам головы. Сейчас мы будем грамоте учиться и общественную работу выполнять“.

Безбожники Нарпита связаны с подшефной деревней „Старые Дороги“, посылают туда кой-какую литературу, обмениваются делегациями.

Членами бюро ячейки — 5 женщин и 2 кандидата.

Все имеют нагрузку: распространение литературы, вербовка новых членов в общество „Безбожник“.

Так растут кадры безбожников среди домашних работниц.

Безбожница.

АЛКАГОЛЬ ГУБИЦЬ ПАТОМСТВА.

Мала хто ведае ўсю праўду аб гарэлцы. Зусім няправільныя думкі нібы гарэлка павялічвае апэтыт і страваварэньне, грэе цела, надае чалавеку сілу і бадзёрасьць, наогул зьяўляецца спажывуноў рэччу.

Спажывуноў гарэлцы зусім няма. Не павялічвае алкаголь таксама і сілы і бадзёрасьці чалавека.

На жаль, у нас яшчэ многа спажываецца сьпіртных трункаў. П'юць ня толькі дарослыя, а нават дзеці, кармачыя мацяркі і цяжарныя жанчыны. У час розных сьвят звычайна ніколі ў сям'і не мінае пачастунак. Бываюць выпадкі, калі бацькі, асабліва „прыяцелі“, ня толькі даюць дзіцяці паспытаць гарэлкі, а прымушаюць глынуць да ахмяленьня — забавляючыся п'яным дзіцяці.

П'янства бацькоў асабліва адбіваецца на мазгі і нервовую сыстэму дзяцей. Калі дзеці і застаюцца жывымі, дык часьцяком з іх растуць вар'яты, хворыя падучай. Калі нават бацькі звычайна цьвярозныя, але ў момант заплоджваньня хто-небудзь з іх будзе п'яны, дык дзіця можа радзіцца хваравітым, няздатным. Напрыклад, у Швайцарыі запладненьне большасьці вар'ятаў супадае з найбольш п'яным часам угодзе, — гэта значыць у час збору вінаграду і масляніцы.

Заўважана, што ў п'ючых сем'ях найчасьцей бываюць выкідкі і мёртва-роджаныя дзеці, чымся ў цьвярозых сем'ях. З 57 дзяцей ад п'ючых бацькоў 25 памерла на працягу першых 3-х месяцаў свайго жыцьця, 22 расьлі хворымі, а здаровымі было толькі 16 дзяцей. А з 61 дзяцей ад няп'ю-

шчых бацькоў памерла ў першыя месяцы — 5, слабых і хворых было — 6, і 50 дзяцей вырасьлі зусім здаровымі.

Асабліва небясьпечна п'янства маткі. Акрамя таго, што дзіця атручваецца ўжо ў зародку, атручваньне працягваецца і ўнутры мацеры. Плод спажываецца крывёю мацеры, у якой разбаўлены сьпірт. Пасьля сьпірт пераходзіць у малако. Дзіця прымушана спажываць атручаным малаком. Дачка п'яніцы губляе здольнасьці карміць малаком сваё дзіцяці. У патомкаў п'яніцы няма здольнасьці карміць дзяцей малаком. Такім чынам п'яніца прапівае ня толькі сваё здароўе, а нават здароўе свайго ўнука.

Сярод людзей існуе глупы абманны звычай: „Калі дзіцяці дасі гарэлкі, дык дарослым яно ня будзе піць“ — кажа гэты звычай. Пакараючыся гэтаму нікудышнаму звычайу, бацькі часьцяком поюць гарэлкаю малых дзяцей. Таксама бывае поць дзяцей „для апэтыту, сну, ад слабасьці, ад жывоціка, залатухі, рахіту, малакроў'я, рабакоў і іншае“.

Алкагалізм разбурае здароўе і сілы працоўных, атручвае будучых будаўнікоў раней іх нараджэньня. Неабходна самая рашучая барацьба з гэтым ворагам.

Работніцы і сялянкі, уступаіце ў шэрагі таварыства барацьбы з алкаголем. Дапамажэце ў рабоце гэтаму таварыству, зрабіцеся самі зусім цьвярозымі, праганіце гарэлку з вашага дому. Гэтым вы перабудуеце быт, замацуеце магчымасьць расьціць здаровую зьмену.

Д-р Нэйфах.

КАРЫСНЫЯ ПАРАДЫ

Разведзенае малако ці не.

Каб адрозніць цэльнае малако ад разбаўленага, трэба набраць шклянку чыстай вады і капнуць у яе малака (з лыжачкі). Кропля цэльнага малака дойдзе да дна шклянкі не расплыўшыся, а разбаўленае малако расплываецца па вадзе. Найхутчэй расплываецца ў вадзе тое малако, якое больш разбаўлена.

Как узнать подделку сметаны.

Сметану чаще всего фабрикуют из растертого творога, а иногда прибавляют муку, мел, растертый картофель. Все эти примеси легко узнать. Для этого надо размазать немного сметаны по стеклу. Если сметана натуральная, то она ровно ляжет. Если же есть какие нибудь примеси, то на стекле будут видны крупинки.

Каб соль ня сырэла.

На 12 хунтаў солі трэба дадаць 1 хунт крухмалу. Смаку солі гэта не пашкодзіць, але за тое гэта соль нават у вільгатым месцы застаецца сухою.

Каб боротся с молью.

Для того, чтобы моль не портила шерстяных вещей, нужно сделать следующее. В солнечный день вещи выносят на двор, просушивают, проветривают и тщательно выколачивают пыль. Прежде чем укладывать вещи, нужно позаботиться о том, чтобы в сундуке или корзине не было больших шелей. Для этого надо корзину со всех сторон выстлать хотя бы газетной бумагой. Вещи укладывают в корзину или сундук, пересыпают нафталином, или табаком. Вместо такой пересыпки можно вещи перекладывать газетной бумагой, которая хорошенько побрызгана скипидаром.

Если моль заведется в шкафу, нужно поставить в шкаф открытые бутылки со скипидаром. А еще лучше положить в шкаф раскаленную кирпичину, посыпав на нее ложечку персидского порошка. Через час вещи вынимают, проветривают, вытряхивают, шкаф моют горячей водой, насухо вытирают. Если в шкафу есть щели, нужно их замазать тестом, приготовленным из персидского порошка с денатурированным спиртом.

ПАШТОВАЯ СКРЫНКА.

Я. Ракіта. „Аб чыстцы партыі“, „Уцягнем у партыю батракоў“ і „У саюзе праца заглохла“—пераслана ў „Беларускую Вёску“.

Латуто Тэклі. На кошт швэйнай машыны ўмоўцеся з мясцовай кааперацыяй. Выкрайкі высылаем мы ня кожнаму асобна, а ўсім аднолькава.

Аўтару допісу. „Час прачнуцца, досыць спаць“—пераслана ў „Звязду“.

Рудзінай. „Летняя прагулка“ больш падыходзіць для насыценгазеты.

Маркавай. Вашы допісы перасланы ў „Беларускую Вёску“.

Хадыко. „Молодая мать“—не падыходзіць па зместу. „Рассказ в стихах“—слаба распрацавана.

Шастакоў, Верасот, Баско, Грынько К., Чобар, Сьцяпура, Лебедзю. Гэтыя вершы друкаваць ня будзем. Распрацавана слаба.

т. Надзелько Надзеі. Просьба зайсьці ў рэдакцыю.

Баякоў (Добруш). Карэспандэнцыя і фатаграфія перасланы ў газету „Рабочы“.

З астатніх карэспандэнцый частка пераслана на расьсьледваньне, а частка будзе скарыствана ў наступным нумары.

Благуцінай Б. Матар’ял спазьніўся. Пішыце як новаабраныя сябры савету ўцягваюцца ў практычную працу.

Тав. Жураўлёвай.—Ня пойдзе. Пішыце аб удзеле жанчын у практычнай працы кааперацыі, як ідзе вылучэньне жанчын на кіруючую кааперацыйную працу. Пішыце, што робіцца ў вашым раёне т-вам „Прыхільнік дзяцей“. Канкрэтная дапамога, рост сяброў і г. д.

Гомель. Главные Ж. Д. мастерские. Без фамилии не печатаем.

Корреспондентке ф-ки „Дубровенская м-ра“, Оршанщина. Вашему мужу следует обратиться за советом к врачу в Венерический Диспансер. Подробно о таких явлениях будет напечатана специальная статья врача в следующем номере нашего журнала.

Бязмежнаму. Магілёўшчына. В/ вершы друкаваць ня будзем.

Дэлегатцы Д., Вялікая Гара, Рэчыцкага раёну, Гомельшчына. Копію В/карэспандэнцыі паслалі ў Рэчыцкі Райком КПБ. Пішэце, як у В/распаўсюджваецца часопісь „Беларуская Работніца і Сялянка“. Якая вакол ёе праводзіцца праца: галосныя чыткі, абгаварэньне асобных допісаў, артыкулаў.

Корреспондентке из колхоза „Орт“, Могилевщина, М. Л. В В/ корреспонденции не указано о каких членах партии идет речь. Вы вообще говорите, что „поп людей карае, а сам ліха робіць“, и совершенно правильно возмущаетесь тем, что члены партии поддерживают религию. Для того, чтобы их притянуть к ответственности, сообщите нам фамилии и имена этих т. т. И мы это дело направим в соответствующие органы. Или можете сами сообщить об их поступках в местную Партийную или ОКК.

Мишкиной Д., Колхоз „Орт“, Печатать не будем. Пишите, каков сейчас состав колхоза и как втянуты женщины в общую работу по хозяйству и культурно-просветительную.

Школьнікавай, м. Леніно. Аб працы гуртку „Шыцьця і Кройкі“ уже пісалі. Аб ліквідацыі няпісьменнасьці скарыстаем.

Васькоўскай, м. Леніно. Аб гэтым ужо пісалі.

Мясцовай, Рудабелка. Аб савгасу „Рудабелка“ паведаміце загадчыку савгасу.

К. М. М. „Хітрая жанчына“. Бяз сталага адрасу і прозьвішча не друкуем.

Альперович, Минск. Нет адреса. Печатать не будем.

Снапок, Полаччына. Праца аб „Культ.-бытпходзе“ ня пойдзе.

Шуб, Халопенічы. Адзін допіс В/друкуем. Верш не падыходзіць. Лепш пішэце нам допісы, як праводзіцца ў жыцьцё пашырэньне пасеўнай плошчы. Працуйце больш над сабой.

Линич. Посылаем вам письмо.

Линич Д., Замош’и. За советом предупреждения беременности обратитесь в районную консультацию.

В ОКТЯБРЯТА

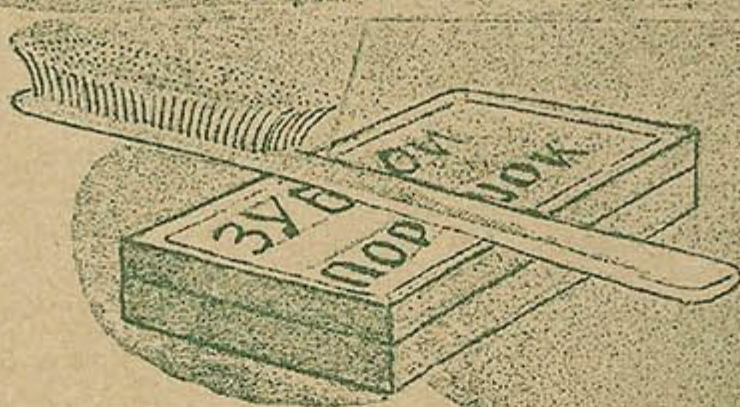


Кто здоровым хочет быть—
Должен чаще руки мыть.

Присмотрелась к Зине Лена,
А потом к своим коленам,
— Дай мне мыла и водички—
Попросила у сестрички.

И помыла ноги Лена,
Уши, шею и колени,
Порешила смылом мыться,
Прежде чем в постель ложиться.

Ночью Лена сладко спала,
А наутро только встала,
Заявила всем ребятам:
„Поступаю в октябрята“!



(МАЛЫШАМ)

— Посмотри Ванёк у Лены
Очень грязные колени.
Лена все песочек роет
А вот ножек не помое.

Лена рано утром встанет
Еле платице натянет,
Бежит полоскаться в луже,
Вымажется вся по уши.

Прямо Леночка от лужи
Прибежит немывшись кушать.
Ест и пальчики сосет
Между пальцев грязь течет.

Вот у Зины-октябренка
Ясны синие глазенки.
Зина любит воздух, воду,
Любит ясную погоду.

Зина бегают, резвится,
А потом—бежит помыться,
Потому, что ей в отряде
Записали и в тетради:

„Зубы чистить, руки мыть
И сырой воды не пить“.



Эта страничка печатается специально для малышей.

Пусть матери напишут нам, как они использовали ее и нравится ли ребятам их страничка.